

Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului

ROMÂNIA

ALEGERILE PREZIDENȚIALE REPETATE 4 ȘI 18 MAI 2025

Misiunii ODIHR de Observare Limitată a Alegerilor
Raport final

Varșovia
28 octombrie 2025

TABLE OF CONTENTS

I.	REZUMAT	1
II.	INTRODUCERE ȘI MULȚUMIRI	5
III.	CONTEXTUL GENERAL ȘI CEL POLITIC.....	6
IV.	SISTEMUL ELECTORAL ȘI CADRUL LEGAL	7
V.	ADMINISTRAȚIA ELECTORALĂ.....	9
VI.	ÎNREGISTRAREA ALEGĂTORILOR.....	11
VII.	ÎNREGISTRAREA CANDIDAȚILOR	12
VIII.	CAMPANIA ELECTORALĂ.....	13
	A. CAMPANIA ONLINE.....	15
IX.	FINANȚAREA CAMPANIEI.....	19
	A. VENITURI ȘI CHELTUIELI.....	19
	B. TRANSPARENTĂ ȘI SUPRAVEGHERE	20
X.	MASS-MEDIA	22
	A. PEISAJUL MEDIATIC	22
	B. CADRUL LEGAL	22
	C. MEDIATIZAREA CAMPANIEI PENTRU INFORMAȚII DETALIAȚE	23
XI.	MINORITĂȚILE NAȚIONALE.....	25
XII.	SOLUȚIONAREA LITIGIILOR ELECTORALE	26
XIII.	OBSERVAREA ALEGERILOR.....	27
XIV.	ZILELE DE SCRUTIN	28
XV.	EVOLUȚIILE DUPĂ ALEGERI.....	30
XVI.	RECOMANDĂRI	30
	A. RECOMANDĂRI PRIORITARE	31
	B. ALTE RECOMANDĂRI	32
	ANEXA I: REZULTATELE ELECTORALE FINALE	35
	ANEXA II: LISTA OBSERVATORILOR DIN MISIUNEA INTERNAȚIONALĂ DE OBSERVARE A ALEGERILOR.....	37
	DESPRE ODIHR.....	39

ROMÂNIA
ALEGERILE PREZIDENȚIALE REPETATE
4 și 18 mai 2025

Raport final al Misiunii ODIHR de Observare Limitată a Alegerilor¹

I. REZUMAT

La invitația autorităților române și conform mandatului său, Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) a desfășurat o Misiune de Observare Limitată a Alegerilor (LEOM) pentru a observa alegerile prezidențiale repetate din 4 și 18 mai 2025. LEOM ODIHR a evaluat conformitatea procesului electoral cu angajamentele OSCE, cu alte obligații internaționale și standarde pentru alegeri democratice, precum și cu legislația națională. În zilele scrutinului, misiunea ODIHR a fost însoțită de o delegație a Adunării Parlamentare a OSCE pentru a forma o Misiune Internațională de Observare a Alegerilor (IEOM).

În *Raportul preliminar*, publicat pe 5 mai, IEOM a conchis că „[e]forturile recente ale autorităților statului de a îmbunătăți integritatea electorală au fost notabile, iar alegerile au fost administrate eficient; cu toate acestea, primul tur al alegerilor prezidențiale repetate din 2025 a fost marcat de supravegherea insuficientă a aspectelor cheie ale campaniei și de îngrijorări cu privire la utilizarea de către candidați, la scară largă, a unui comportament online neautentic. Libertățile fundamentale de asociere și întrunire au fost respectate, iar alegătorii au avut mai multe alternative politice dintre care să aleagă. [...] Utilizarea unor cerințe de eligibilitate bazate mai degrabă pe hotărâri judecătorești, decât pe prevederi legale clare, a diminuat incluziunea procesului de înregistrare a candidaților. Autoritățile au adoptat o abordare fragmentată în ceea ce privește supravegherea spațiului online, ceea ce, împreună cu lipsa de informații privind gestionarea încălcărilor raportate, a descurajat implicarea civică și a dus la autocenzură. [...] Ziua alegerilor a fost administrată ordonat și eficient, cu unele deficiențe observate, inclusiv unele cazuri de compromitere a secretului votului, materiale de campanie în apropierea secțiilor de votare și prezența persoanelor neautorizate în interiorul secțiilor de votare”.

În *Raportul preliminar* din 19 mai, IEOM a conchis că „într-un tur de scrutin puternic disputat, libertățile fundamentale de întrunire și asociere au fost respectate; cu toate acestea, retorica defăimătoare, lipsa dezbaterilor directe între candidații din campania oficială, reflectarea părtinitoare de către unele entități media și utilizarea persistentă a unui comportament online neautentic, inclusiv pentru a amplifica sau suprima mesajele ambilor candidați, au limitat capacitatea alegătorilor de a face o alegere informată. [...] Lacunele juridice, inclusiv lipsa reglementării perioadei dintre ziua primului tur de scrutin și începutul campaniei oficiale pentru al doilea tur, au dus la incertitudine cu privire la activitățile politice permise, regulile de finanțare a campaniei și mediatizarea, afectând participarea altor partide politice. Campania a rămas dominată de activități online, mesajele fiind adesea centrate pe teme polarizante și atacuri personale. Dezinformarea și informațiile false au circulat pe scară largă, inclusiv cu privire la procesul electoral, obligând autoritățile să răspundă public în mai multe rânduri. [...] Ziua alegerilor a fost în general calmă și s-a desfășurat în mod profesionist în numărul limitat de secții de votare observate de IEOM, cu unele inconsecvențe procedurale, dar care nu au afectat evaluarea care a fost pozitivă în general, deși problemele de accesibilitate au persistat”.

Alegerile prezidențiale repetate au urmat anulării din oficiu a alegerilor din 24 noiembrie 2024 de către Curtea Constituțională, pe baza manipulării coordonate identificată pe rețelele de socializare și a încălcării regulilor financiare în cazul campaniei unui candidat. Anularea a provocat o serie de reacții, inclusiv critici din partea întregului spectru politic cu privire la lipsa de transparență în ceea ce privește

¹ Versiunea în limba engleză a acestui raport este singurul document oficial. Există o traducere neoficială disponibilă în limba română.

amplarea impactului neregulilor și temeiul juridic al deciziei; de asemenea, a intensificat dezbaterile publice cu privire la mecanismele de protecție a proceselor democratice.

Cadrul juridic oferă o bază adecvată pentru alegeri democratice, dar rămâne complex și conține lacune, inconsecvențe și prevederi neclare, inclusiv în ceea ce privește activitățile de campanie și acoperirea mediatică între cele două tururi. În ultimii ani, legislația electorală a fost modificată substanțial prin ordonanțe de urgență ale guvernului și hotărâri ale Curții Constituționale, fără o consolidare ulterioară prin revizuire legislativă de către parlament, ceea ce subminează stabilitatea juridică și separarea puterilor în stat, contrar angajamentelor OSCE. O ordonanță de urgență adoptată cu patru luni înainte de alegeri, fără o consultare publică adecvată, a modificat regulile privind publicitatea politică, componența birourilor electorale, orele de vot în străinătate și procedurile de soluționare a încălcărilor regulilor campaniilor online. Cu toate acestea, ordonanța nu a răspuns în mod eficient preocupărilor cheie legate de publicitatea politică online, de reglementările privind finanțarea campaniilor și de eficacitatea mecanismelor de aplicare a legii. Majoritatea recomandărilor anterioare ale ODIHR rămân neabordate, inclusiv cele privind consolidarea legislației electorale, creșterea transparenței și a reprezentării echitabile în administrația electorală, ridicarea restricțiilor privind dreptul de vot și reglementările privind campaniile.

Administrația electorală – formată din Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) și o structură temporară de birouri electorale condusă de Biroul Electoral Central (BEC) – a organizat procesul electoral eficient și în termenele legale. Împărțirea responsabilităților în cadrul acestei structuri duale a fost uneori neclară, ceea ce a împiedicat supravegherea campaniei online și răspunsurile la dezinformare. Transparența activității administrației electorale a fost limitată, deoarece ședințele BEC nu au fost publice, iar informațiile publicate de birourile electorale au fost uneori incomplete sau inconsecvente. Compoziția birourilor electorale nu a reflectat afilierea politică ale competitorilor nominalizați și, în schimb, a priorizat partidele politice parlamentare, ceea ce a limitat reprezentarea competitorilor și oportunitățile de a observa procesul. Deși membrii secțiilor de votare au primit instruire, excluderea membrilor nominalizați de partide de la instruire și numărul mare de înlocuiri înainte de ziua alegerilor au lăsat mulți membri ai secțiilor de votare neinstruiți, contrar bunelor practici internaționale. Accesibilitatea spațiilor electorale și a materialelor informative pentru persoanele cu dizabilități fizice sau senzoriale a fost limitată.

Registrul electoral a cuprins aproximativ 19 milioane de alegători și s-a bucurat de o largă încredere publică. La cerere, partidele politice au primit acces la registrul electoral în scopuri de verificare, sporind transparența. Instanțele judecătorești pot impune restricții privind dreptul de vot pe baza dizabilității intelectuale sau psihosociale, ceea ce este incompatibil cu standardele internaționale. Unele segmente ale electoratului, în special romii, s-au confruntat cu bariere administrative în obținerea actelor de identitate, ceea ce reprezintă o condiție obligatorie pentru exercitarea dreptului de vot. Alegătorii din afara țării au putut vota în persoană sau prin corespondență, dar procedurile de vot prin corespondență au permis depunerea buletinelor de vot pentru al doilea tur înainte de confirmarea candidaților din al doilea tur, ceea ce ar putea submina eficacitatea procesului.

Candidații la președinție trebuie să fie alegători înregistrați, având cel puțin 35 de ani împliniți și cu domiciliul în România. Fiecare candidat trebuia să depună 200.000 de semnături de susținere, un prag ridicat conform bunelor practici internaționale și pe care unii candidați l-au considerat o barieră practică în calea candidaturii. Legea nu prevede proceduri detaliate pentru colectarea sau verificarea semnăturilor, iar analiza BEC s-a limitat la respectarea formală a cerințelor de depunere, ceea ce nu a asigurat mecanisme de protecție adecvate împotriva potențialelor utilizări abuzive. BEC a respins doi potențiali candidați mai degrabă pe baza unor hotărâri anterioare ale Curții Constituționale, decât pe baza unor prevederi legale explicate, lucru care a compromis transparența și certitudinea juridică a procesului și nu a reușit să prevină o aplicare arbitrară, subminând în cele din urmă caracterul incluziv al înregistrării candidaților.

Femeile rămân subreprezentate, în mod semnificativ, în diverse aspecte ale vieții publice și politice. Deși Constituția și legislația prevăd egalitatea de șanse între femei și bărbați, politicile și practicile concrete de facilitare a participării egale sunt subdezvoltate, iar aplicarea legii și voința politică rămân limitate, femeile fiind în mare parte absente din funcțiile de conducere în guvern și în partidele politice. În urma alegerilor parlamentare din 2024, femeile dețin 22% din locurile din Camera Deputaților, 20% din Senat, 11% din posturile ministeriale și 7% din posturile de primar. Problemele legate de egalitatea între sexe și emanciparea socioeconomică a femeilor au primit o atenție minimă în timpul campaniei. Doar două dintre cei 11 candidați la președinție au fost femei, niciuna dintre ele neajungând în al doilea tur de scrutin.

Libertățile fundamentale de asociere și întrunire au fost respectate pe tot parcursul campaniei, oferind alegătorilor o alegere reală între alternativele politice. Cu toate acestea, contrar recomandărilor anterioare ale ODIHR, cadrul legal restricționează metodele de campanie la formate strict definite, limitând eficiența campaniei. Între timp, absența reglementărilor pentru perioada dintre cele două tururi, precum și regulile neclare privind activitățile de campanie în cazul partidelor fără candidați nominalizați și în cazul altor terți, au creat incertitudine cu privire la domeniul de aplicare al activităților permise. Competitorii s-au bazat în principal pe activități de informare online, completate de afișe, pliante și materiale trimise prin poștă, în timp ce mitingurile publice au fost rare. Campania a fost polarizată și a lipsit o dezbatere politică substanțială, mesajele fiind concentrate pe atacuri personale, retorica bazată pe identitate și apeluri la valori „naționale”, „tradiționale” și religioase.

Campania online a predominat față de campaniile tradiționale. Deși conținutul mesajelor a fost în mare parte similar pe diverse rețele de socializare, multe au prezentat atacuri bazate pe identitate împotriva competitorilor, în special în al doilea tur. Cadrul de reglementare, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, nu stabilește obligații clar definite sau aplicabile pentru rețelele de socializare de a supraveghea conținutul campaniei de o manieră promptă și transparentă. Responsabilitatea de supraveghere a campaniei online a fost împărțită între mai multe instituții naționale, cu o coordonare limitată, iar aplicarea legii a rămas în mare parte insuficientă. În ciuda unor progrese de la alegerile anulate din 2024, cooperarea dintre autoritățile statului și platformele online a rămas limitată, iar măsurile de auto-reglementare ale platformelor au continuat să se dovedească ineficiente. Comportamentul neautentic și dezinformarea, inclusiv retorica intolerantă, au înflorit și au diminuat calitatea mediului informațional. În timp ce BEC și alte instituții au semnalat numeroase cazuri de conținut care putea fi neconform, sancțiunile inconsecvente - bazate pe interpretări diferite ale persoanelor și entităților care erau obligate să respecte regulile de etichetare a campaniei – s-ar putea să fi descurajat activismul civic legitim.

Campaniile pot fi finanțate de partidele politice, din resursele proprii ale candidaților, din împrumuturi și donații. Deși reglementările privind finanțarea din fonduri publice și limitele de cheltuieli vizează asigurarea unor condiții de concurență egale, subvențiile publice anuale alocate partidelor politice sunt nerezonabil de mari, iar plafonul de cheltuieli pentru candidații la președinție este stabilit la un nivel excesiv. Reglementările privind finanțarea campaniilor, inclusiv cerințele de raportare, se aplică numai în perioadele oficiale de campanie, limitând transparența înainte de începerea perioadei oficiale de campanie și între ziua alegerilor din primul tur și începutul campaniei din al doilea tur. AEP este responsabilă cu supravegherea respectării regulilor de finanțare a campaniilor; cu toate acestea, îi lipsește un mandat clar pentru a audita dincolo de documentația depusă și poate impune doar sancțiuni insuficient de descurajante. Per ansamblu, cadrul de finanțare a campaniilor a rămas neadecvat pentru a asigura transparență și responsabilizare depline, din cauza lacunelor cadrului legal, a dezvoltării publice limitate, a aplicării slabe a legii și a limitelor ridicate ale cheltuielilor.

Mediul general a fost favorabil libertății presei, existând o gamă largă de entități media operaționale. Cu toate acestea, finanțarea extinsă și netransparentă a acestora de către partidele politice a slăbit disponibilitatea unor surse de știri imparțiale. Radiodifuzorii sunt obligați să asigure o reflectare corectă,

echilibrată și imparțială a campaniei, inclusiv prin furnizarea de timp de antenă egal și gratuit pentru toți candidații la președinție. Monitorizarea mass-media realizată de LEOM ODIHR a arătat că radiodifuzorul public a respectat aceste prevederi, în timp ce mediatizarea practică de majoritatea radiodifuzorilor privați a reflectat afilierea lor politică. Contrar recomandărilor anterioare ale ODIHR, Consiliul Național al Audiovizualului nu a monitorizat în mod proactiv respectarea de către radiodifuzori a cerințelor privind timpul de antenă, iar sancțiunile prevăzute de lege nu sunt suficient de descurajante pentru a asigura respectarea acesteia. Reflectarea limitată a candidaților în cadrul programelor de știri, lipsa unei separări clare a publicității plătite și a conținutului editorial și absența dezbaterilor directe între candidații în al doilea tur au redus capacitatea alegătorilor de a face o alegere informată.

Minoritățile naționale constituie peste 10% din populație, maghiarii și romii fiind cele mai mari grupuri. Cadrul legal garantează drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, inclusiv utilizarea limbilor minoritare în educație și în comunicarea cu autoritățile locale, precum și reprezentarea parlamentară. Cu toate acestea, romii rămân subreprezențați în mod semnificativ în viața publică și politică. Unii interlocutori din rândul comunităților de romi au raportat îngrijorări cu privire la faptul că sunt vizați de presiuni nejustificate și alte potențiale nereguli, neexistând eforturi oficiale de educare a alegătorilor pentru a răspunde acestor riscuri. Contrar bunelor practici internaționale, cadrul legal nu impune furnizarea de informații legate de alegeri, inclusiv educație electorală și alte materiale, în limbile minorităților.

Plângerile și contestațiile pot fi soluționate de birourile electorale sau de instanțe, în funcție de conținut. Majoritatea reclamațiilor au vizat publicitatea politică online și au fost soluționate de BEC, cu apeluri la Curtea de Apel București (CAB). Litigiile electorale au fost, în general, soluționate eficient și în termenele legale. Cu toate acestea, procedurile din fața birourilor electorale s-au desfășurat în mare parte în ședințe închise, și multe decizii nu au avut o motivare suficientă, limitând transparența și fiind în contradicție cu bunele practici internaționale. În unele cazuri, CAB a acordat un timp minim pentru depunerea apărărilor și s-a pronunțat imediat după ședință, dând naștere unor îngrijorări cu privire la asigurarea unui proces echitabil. Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra înregistrării candidaților și a confirmat rezultatele primului tur după ce a respins o plângere care contesta validitatea acestora; cu toate acestea, ședința de validare a avut loc cu ușile închise, fără justificare.

Deși legislația permite observatorilor internaționali și naționali să monitorizeze votarea, numărarea voturilor și anumite părți ale votului prin corespondență, aceasta nu permite observarea centralizării rezultatelor și nu conține prevederi explicite care să acorde acces la alte etape ale procesului electoral, ceea ce contravine bunelor practici internaționale. Mai multe organizații ale societății civile au desfășurat activități de observare pe termen lung, în ciuda provocărilor operaționale și financiare tot mai mari, asigurând o verificare independentă a procedurilor electorale și contribuind la transparența generală. În câteva cazuri, statutul de observator a fost utilizat în mod abuziv de organizațiile societății civile prin înregistrarea unor persoane care au acționat efectiv ca reprezentanți ai intereselor candidaților.

IEOM a observat deschiderea, votul, închiderea și numărarea voturilor într-un număr limitat de secții de votare în ambele zile de alegeri, dar, în conformitate cu metodologia sa, nu a efectuat o observare sistematică sau cuprinzătoare a tuturor procedurilor. Ambele zile de alegeri au fost calme și ordonate. Votarea, numărarea și centralizarea voturilor au fost bine organizate, rezultatele preliminare fiind publicate transparent și prompt. Printre deficiențele observate s-au numărat urnele nesigilate corespunzător, compromiterea secretului votului din cauza amplasării cabinelor de vot și a calității buletinelor de vot, prezența materialelor de campanie în apropierea unor secții de votare și prezența ocazională a unor persoane neautorizate. Informațiile privind reclamațiile depuse la birourile electorale de rang mediu și inferior au fost furnizate în mod inconsecvent.

În urma primului tur al alegerilor, rezultatele preliminare au indicat că George Simion și Nicușor Dan vor avansa în turul doi. Întrucât candidatul coaliției de guvernământ nu s-a calificat, prim-ministrul Marcel Ciolacu a demisionat a doua zi. Pe 9 mai, CCR a confirmat rezultatele și a stabilit al doilea tur pentru 18 mai. În perioada premergătoare turului doi, mai mulți candidați eliminați și partide l-au susținut pe dl Dan, invocând adesea îngrijorări cu privire la o percepută ascensiune a ideologiilor extremiste. După al doilea tur, în care dl Dan a primit 53,6% din voturi, dl Simion a depus o plângere la CCR, acuzând interferență străină și dezinformare, plângere care a fost respinsă ca nefondată. Dl Dan a preluat funcția pe 2 iunie.

Acest raport oferă o serie de recomandări pentru a sprijini eforturile de aliniere a alegerilor din România la angajamentele OSCE și la alte obligații și standarde internaționale privind alegerile democratice. Recomandările prioritare includ adoptarea unui cod electoral unificat, asigurarea faptului că toate modificările legislative urmează un proces legislativ incluziv, promovarea participării politice a femeilor, asigurarea transparenței și profesionalismului în administrarea alegerilor, protejarea dreptului de a candida, prin reguli de eligibilitate clare și obiective, consolidarea reglementării campaniilor electorale și a finanțării acestora, încurajarea punerii în aplicare eficiente, de către platformele online, a unor măsuri de prevenire a comportamentelor neautentice coordonate, protejând în același timp discursul politic autentic, asigurarea transparenței cheltuielilor media ale partidelor politice și garantarea soluționării efective și prompte a litigiilor electorale. ODIHR este pregătit să asiste autoritățile în abordarea recomandărilor conținute în acest raport și în rapoartele anterioare, inclusiv printr-o revizuire cuprinzătoare a legislației electorale.

II. INTRODUCERE ȘI MULȚUMIRI

În urma unei invitații de a observa alegerile prezidențiale repetate din 4 mai 2025 și în conformitate cu mandatul său, Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) a desfășurat o Misiune de Observare Limitată a Alegerilor (LEOM) pe 23 martie. Misiunea, condusă de Eoghan Murphy, a fost formată dintr-o echipă principală formată din 13 membri cu sediul la București și 22 de observatori pe termen lung (LTO) detașați începând cu 2 aprilie în 10 locații din țară. Membrii LEOM ODIHR au rămas în țară până pe 25 mai, pentru a urmări evoluțiile de după ziua alegerilor.

În zilele alegerilor, Misiunii de Observare Limitată a Alegerilor (LEOM ODIHR) i s-a alăturat o delegație a Adunării Parlamentare a OSCE (AP OSCE) pentru a forma o Misiune Internațională de Observare a Alegerilor (IEOM). Dra Lucie Potůčková a fost numită de Președintele în exercițiu al OSCE în calitate de Coordonator Special și Lider al misiunii de observare pe termen scurt a OSCE. Pe parcursul celor două zile de scrutin, IEOM a desfășurat 47 de observatori din 21 de state participante OSCE, inclusiv o delegație de 7 membri din partea AP OSCE. 43% dintre membrii IEOM au fost femei. În primul tur, IEOM a observat deschiderea în 11 secții de votare, votarea în 145, numărarea în 13 secții de votare și centralizarea voturilor în 9 Birouri Electorale Județene (BEJ-uri). În al doilea tur, deschiderea a fost observată în 11 secții de votare, votarea în 136, numărarea în 12 și centralizarea voturilor în 11 BEJ-uri.

LEOM ODIHR a evaluat conformitatea procesului electoral cu angajamentele OSCE și cu alte obligații și standarde internaționale privind alegerile democratice și legislația internă. Acest raport final vine în urma a două *Rapoarte preliminare* care au fost publicate în cadrul conferințelor de presă din 5 și, respectiv, 19 mai.²

LEOM ODIHR dorește să le mulțumească autorităților din România pentru invitația de a observa alegerile, precum și Autorității Electorale Permanente (AEP) și Ministerului Afacerilor Externe pentru

² A se vedea rapoartele ODIHR anterioare privind alegerile din [Romania](#).

asistența acordată. De asemenea, își exprimă aprecierea față de celelalte instituții ale statului, sistemul judiciar, candidați, partide politice, mass-media, organizațiile societății civile, reprezentanții comunității internaționale și alții pentru cooperare și pentru împărtășirea opiniilor lor.

III. CONTEXTUL GENERAL ȘI CEL POLITIC

România este o republică semi-prezidențială cu putere legislativă investită într-un parlament bicameral. Autoritatea executivă este împărțită între guvern, condus de prim-ministru, și președinte, care este șef de stat și deține anumite competențe în materie de numiri, apărare și politică externă.³

Alegerile prezidențiale repetate au urmat anulării din oficiu a alegerilor prezidențiale din 24 noiembrie 2024 de către Curtea Constituțională, pe baza constatărilor de manipulare coordonată pe rețelele de socializare și a încălcării prevederilor financiare legate de campania candidatului Călin Georgescu. Primul tur al alegerilor anulate a avut loc conform programului.⁴ După ziua alegerilor, Biroul Electoral Central (BEC) a anunțat că dl Georgescu și Elena Lasconi de la Uniunea Salvați România (USR) s-au calificat pentru al doilea tur, primind 23%, respectiv 19% din voturi.⁵ Înainte și la scurt timp după ziua alegerilor, reprezentanții societății civile, ai mass-media și ai partidelor politice și-au exprimat îngrijorarea cu privire la neregulile din campania dlui Georgescu. Pe 2 decembrie, Curtea Constituțională a validat rezultatele, invocând lipsa unor dovezi privind nereguli semnificative.⁶

Cu toate acestea, pe 4 decembrie, rapoarte de informații declassificate au dezvăluit manipulări coordonate pe rețelele de socializare și încălcări financiare legate de campania domnului Georgescu. Pe baza acestor constatări, Curtea Constituțională a anulat alegerile din 6 decembrie, în timp ce pregătirile pentru al doilea tur erau deja în curs, iar votul în afara țării începuse.⁷ Anularea a provocat o serie de reacții din întreg spectrul politic și din comunitatea internațională, inclusiv critici privind temeiul juridic al anulării și acuzații de informații insuficiente cu privire la amploarea impactului neregulilor.⁸ Pe 26 februarie, Parchetul a deschis o anchetă penală privind campania domnului Georgescu pentru presupuse încălcări ale finanțării campaniei, incitare împotriva ordinii constituționale,

³ Responsabilitățile președintelui includ nominalizarea prim-ministrului, numirea guvernului în urma unui vot parlamentar, îndeplinește funcția de comandant-șef, prezidează Consiliului Suprem de Apărare a Țării și reprezintă România în relațiile externe, inclusiv prin încheierea de tratate și numirea reprezentanților diplomatici.

⁴ Alegerile prezidențiale din 24 noiembrie 2024 și cele parlamentare din 1 decembrie 2024 au avut loc în urma unor negocieri politice extinse privind programarea acestora și au fost precedate de alegerile pentru Parlamentul European și locale din iunie.

⁵ Alți candidați prezidențiali notabili au fost prim-ministrul de atunci, Marcel Ciolacu, din Partidul Social Democrat (PSD) (19,15%), George Simion, din partea AUR (13,86%), Nicolae Ciucă, din Partidul Național Liberal (PNL) (8,79%), candidatul independent Mircea Geoană (6,32%), Hunor Kelemen, din partea Alianței Democrate a Maghiarilor din România (RMDSZ/UDMR), 4,50%. Curtea Constituțională a descalificat candidatura Dianei Șoșoacă, din partea S.O.S. România, în octombrie 2024.

⁶ Acuzațiile au inclus finanțarea neraportată a campaniei, implicarea ilegală a unor terți și ingerințe străine online în favoarea domnului Georgescu, menite să manipuleze alegătorii.

⁷ În urma anulării, Comisia Europeană a deschis o anchetă asupra TikTok cu privire la acuzații de manipulare și ingerință informațională străină, precum și la conținut politic plătit neraportat. Ulterior, TikTok a [comunicat](#) că a eliminat un total de 27.217 de conturi neautentice care formau o rețea ce „încerca să promoveze partidul politic AUR și, într-o măsură mai mică, pe candidatul independent Călin Georgescu”.

⁸ La 6 martie 2025, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a [respins](#) ca inadmisibilă o cerere depusă de dl. Georgescu care contesta decizia de anulare a alegerilor prezidențiale din 2024. În plus, peste 200 de cereri depuse la instanțele judecătorești, prin care se solicita anularea deciziei CCR din 6 decembrie, au fost respinse, cu excepția unei hotărâri a Curții de Apel Ploiești din 24 aprilie, care a suspendat decizia CCR privind anularea. Această hotărâre a fost anulată de Înalta Curte de Casație și Justiție la 25 aprilie. În ianuarie 2025, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) a emis un [Raport Urgent](#) privind anularea rezultatelor alegerilor de către instanțele constituționale, „inspirându-se din recentul caz românesc”, care a concluzionat că anulările din oficiu ale alegerilor de către o curte constituțională trebuie să fie clar reglementate de lege, bazate pe dovezi concrete și să asigure garanții procedurale, cum ar fi dreptul de a prezenta probe și de a contesta o hotărâre.

diseminarea de informații false și asocierea cu o organizație care promovează opinii fasciste, rasiste, xenofobe și antisemite.⁹

Pe 8 ianuarie, guvernul a programat alegerile prezidențiale repetate pentru 4 mai.¹⁰ Alegerile repetate au avut loc pe fondul unei dezbateri publice intensificate privind integritatea electorală, al unor întrebări privind independența unor instituții de stat implicate în alegeri, al unei concentrări tot mai mari asupra identității naționale și asupra rolului partidelor politice tradiționale față de cele nou apărute.

Constituția și legislația prevăd egalitatea de șanse între bărbați și femei de a ocupa funcții publice și electiv. Cu toate acestea, politicile și practicile concrete pentru facilitarea participării egale sunt insuficient dezvoltate, iar femeile continuă să fie subreprezentate în funcții de conducere și decizionale, inclusiv în parlament și la toate nivelurile de guvernare.¹¹ În urma alegerilor parlamentare din 2024, femeile dețin 22,4% din locurile din Camera Deputaților și 20,3% din Senat. Înainte de alegerile prezidențiale repetate, 2 din 18 miniștri (11%) și 7% dintre primari erau femei. În timp ce trei dintre cele șapte partide parlamentare sunt prezidate de femei, doar patru din cele 18 partide neparlamentare care au nominalizat sau au susținut candidați la alegeri aveau femei lideri. Dintre cele 19 partide și asociații ale minorităților naționale reprezentate în parlament, doar unul este prezidat de o femeie. România nu a avut niciodată o femeie președinte.

Autoritățile relevante ar trebui să ia măsuri suplimentare pentru a promova participarea politică a femeilor. Partidele politice ar trebui să identifice și să elimine barierele din calea implicării active a femeilor, inclusiv prin adoptarea unor măsuri interne care să vizeze îmbunătățirea reprezentării efective a femeilor în cadrul structurilor partidelor.

IV. SISTEMUL ELECTORAL ȘI CADRUL LEGAL

Președintele este ales direct pentru un mandat de cinci ani, cu majoritatea absolută a alegătorilor înregistrați. Dacă niciun candidat nu obține majoritatea necesară în primul tur, două săptămâni mai târziu are loc un al doilea tur între cei doi candidați cu cel mai mare număr de voturi. Candidatul care obține cele mai multe voturi valabil exprimate în al doilea tur este ales.

Alegerile prezidențiale sunt guvernate în primul rând de Constituția din 1991, Legea din 2004 privind alegerea Președintelui României (LAP), Legea din 2015 pentru alegerea Senatului și a Camerei Deputaților (Legea alegerilor parlamentare), Legea din 2015 privind votul prin corespondență și Legea din 2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale (Legea finanțării politice).¹² Legislația relevantă a Uniunii Europene (UE), inclusiv Regulamentul (UE) 2022/2065 (Legea privind serviciile digitale – DSA) și Regulamentul (UE) 2016/679 (Regulamentul general privind protecția datelor - GDPR), este, de asemenea, direct aplicabilă.¹³

⁹ Procedura a impus o măsură de control judiciar de 60 de zile împotriva domnului Georgescu, restricționându-i călătoriile și activitatea pe rețelele de socializare, măsură care a fost prelungită cu încă 60 de zile pe 24 aprilie.

¹⁰ Pe 10 februarie, președintele Iohannis, al cărui mandat a fost prelungit de Curtea Constituțională, a demisionat, iar președintele Senatului, Ilie Bolojan, a preluat rolul de președinte interimar, în conformitate cu constituția.

¹¹ România s-a clasat pe locul 109 în [clasamentul](#) Uniunii Interparlamentare din iunie 2025, privind reprezentarea femeilor în parlamentele naționale. [Indicele egalității de șanse între bărbați și femei](#) din 2024, elaborat de Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei, a menționat că România are „scoruri constant mai mici decât media în Indicele egalității de șanse între femei și bărbați și progresează lent, ceea ce, în timp, duce la disparități tot mai mari față de UE”. Din 2022, trei inițiative legislative care propun cote de șanse egale între femei și bărbați obligatorii pe listele de candidați parlamentare și locale, precum și stimulente financiare pentru partidele politice, au fost blocate și nu au fost niciodată supuse la vot în cadrul legislației.”

¹² Alte legi relevante includ Legea din 2002 privind difuzările radio și TV (Legea audiovizualului), Legea din 1992 privind Curtea Constituțională, precum și prevederi relevante din Codul penal.

¹³ România a ratificat instrumente regionale și internaționale cheie legate de desfășurarea de alegeri democratice.

Per ansamblu, cadrul juridic oferă o bază adecvată pentru desfășurarea unor alegeri democratice. Cu toate acestea, este prea complex, cu lacune, inconsecvențe și prevederi ambigue care au dus uneori la interpretări diferite de către părțile interesate, în special în al doilea tur, unde aspecte cheie ale campaniei nu au fost reglementate (a se vedea și *Finanțarea campaniei și Mass-media*).¹⁴ Deși autoritățile au emis decizii și clarificări pentru a remedia unele dintre aceste deficiențe, măsurile au avut un domeniu de aplicare limitat și au fost adesea emise cu întârziere. În plus, procesul electoral este în mare parte guvernat de norme administrative generale, inclusiv cele privind accesul la informații și termenele procedurale, care definesc „interesul public” prea restrâns, limitând astfel transparența procedurilor legate de alegeri și reducând eficiența procesului decizional.

Pentru a spori claritatea juridică și a remedia lacunele și inconsecvențele existente în legislație, s-ar putea lua în considerare adoptarea unui cod electoral unificat aplicabil tuturor tipurilor de alegeri, elaborat printr-un proces incluziv, în consultare cu toate părțile interesate relevante. Legislația ar trebui să facă distincție în mod clar între procedurile electorale și procesele administrative generale și să introducă prevederi specifice alegerilor, inclusiv mecanisme de protejare a transparenței și termene accelerate.

În ultimii ani, au fost introduse frecvent modificări legislative, inclusiv în materie electorală, prin intermediul Ordonanțelor de Urgență ale Guvernului (OUG-urilor), un mecanism constituțional destinat situațiilor excepționale. O astfel de utilizare regulată a OUG-urilor subminează certitudinea juridică și calitatea legislației, contrar angajamentelor OSCE.¹⁵ Pe 16 ianuarie, guvernul a adoptat OUG nr. 1/2025, care a introdus prevederi aplicabile exclusiv alegerilor prezidențiale repetate din 2025, inclusiv privind publicitatea politică, componența birourilor electorale și programul de vot în străinătate. Deși ordonanța a fost menită să remedieze deficiențele identificate în timpul alegerilor prezidențiale din 2024, adoptarea sa cu doar patru luni înainte de ziua alegerilor și fără o consultare publică adecvată nu se încadrează în bunele practici internaționale.¹⁶ Mai mult, deși a introdus proceduri specifice pentru soluționarea plângerilor legate de încălcările prevederilor privind campaniile online, ordonanța nu a abordat în mod cuprinzător alte aspecte cheie, inclusiv supravegherea publicității politice online, finanțarea campaniilor și eficacitatea mecanismelor de aplicare a legii.¹⁷

Cadrul juridic este completat în continuare de hotărârile Curții Constituționale, care, printre altele, au modificat semnificativ criteriile de eligibilitate pentru candidații la președinție prin impunerea unor cerințe care nu sunt incluse în legislație (a se vedea *Înregistrarea candidaților*). Practica introducerii

¹⁴ În plus, cadrul legal în materie electorală nu reglementează suficient verificarea semnăturilor de susținere; nu oferă claritate cu privire la timpul de antenă plătit în mass-media pentru candidații la președinție; nu face o distincție clară între „încălcări ale prevederilor privind campania electorală” și „obstrucționarea campaniei electorale”; nu reglementează desfășurarea campaniei electorale înainte de perioada oficială de campanie, între primul tur și anunțarea celui de-al doilea tur, și de către terți; și permite interpretări divergente cu privire la competența de a soluționa plângerile împotriva birourilor electorale.

¹⁵ OUG-urile intră în vigoare imediat după depunerea lor la parlament și rămân în vigoare cu excepția cazului în care sunt respinse. Ambele camere trebuie să aprobe o OUG pentru ca aceasta să devină lege permanentă, dar nu există un termen limită pentru a doua cameră să facă acest lucru. Punctul 5.8 din [Documentul OSCE de la Copenhaga](#) din 1990 prevede că legislația ar trebui adoptată la sfârșitul unei proceduri publice. A se vedea punctul 46 din [Opinia Comisiei de la Veneția din 2025 privind ordonanța de urgență privind fuziunea alegerilor din 2024 pentru Parlamentul European și pentru autoritățile locale](#), care concluzionează că o astfel de utilizare a OUG-urilor subminează certitudinea juridică, calitatea legislației și principiile democratice.

¹⁶ Secțiunea II.2.b din [Codul de bune practici în materie electorală](#) din 2002 al Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei (Codul de bune practici) prevede că „elementele fundamentale ale dreptului electoral [...] nu ar trebui să poată fi modificate cu mai puțin de un an înainte de alegeri”.

¹⁷ [OUG nr. 1/2025](#) a reglementat, printre altele, calendarul alegerilor prezidențiale repetate, a extins definiția publicității politice pentru a include promovarea indirectă și a introdus etichetarea obligatorie a întregului conținut al campaniei. De asemenea, a definit „actorul politic” conform Regulamentului (UE) 2024/900 și a stabilit proceduri clare și termene rapide pentru soluționarea reclamațiilor legate de conținutul online.

unor modificări substanțiale ale legislației electorale și Constituției prin intermediul OUG-urilor și al hotărârilor Curții Constituționale, fără o consolidare ulterioară printr-o revizuire legislativă formală de către parlament, subminează stabilitatea juridică și separarea puterilor în stat, contrar angajamentelor OSCE.¹⁸

Pentru a asigura certitudinea juridică și coerența, orice modificare a legislației referitoare la alegeri, introdusă prin Ordonanțe de Urgență ale Guvernului (OUG-uri) sau decurgând din hotărârile Curții Constituționale, ar trebui oficializată ulterior prin procesul legislativ obișnuit în parlament, în urma consultării publice, în conformitate cu angajamentele OSCE. Utilizarea OUG-urilor ar trebui limitată la circumstanțe excepționale în care procedura parlamentară în timp util nu este fezabilă.

Cu excepția OUG nr. 1/2025, legislația electorală a rămas neschimbată de la alegerile prezidențiale din 2019. Majoritatea recomandărilor anterioare ale ODIHR rămân neabordate, inclusiv cele privind consolidarea legislației electorale, asigurarea transparenței și a reprezentării politice echitabile în administrația electorală și stabilirea unor proceduri clare pentru verificarea semnăturilor de susținere.

V. ADMINISTRAȚIA ELECTORALĂ

Alegerile au fost administrate de AEP și de o structură temporară de birouri electorale condusă de Biroul Electoral Central (BEC).¹⁹ Această structură duală a dus la o împărțire neclară a responsabilităților, ceea ce a limitat eficacitatea răspunsurilor instituționale la provocările cheie, cum ar fi supravegherea campaniilor online și abordarea dezinformării legate de alegeri.

Pentru a spori eficiența și transparența administrării alegerilor, s-ar putea lua în considerare eficientizarea structurilor paralele ale Autorității Electorale Permanente și ale birourilor electorale. Aceasta ar putea include explorarea înființării unui organism de gestionare a alegerilor unificat, permanent și profesionist, responsabil de supravegherea tuturor aspectelor procesului electoral.

Pentru aceste alegeri, BEC a fost alcătuit din 17 membri, incluzând cinci judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, vicepreședinții AEP și zece reprezentanți nominalizați de partidele politice.²⁰ Administrația electorală de rang mediu a fost formată din 48 de Birouri Electorale Județene (BEJ-uri), fiecare alcătuit din până la 11 membri: 3 judecători ai instanțelor locale, 1 reprezentant al AEP și până la 7 candidați nominalizați de partide.²¹ Procedurile din ziua alegerilor au fost administrate de 20.085 de Birouri Electorale ale Secțiilor de Votare (BESV-uri), inclusiv 965 înființate în străinătate, în 95 de țări. Fiecare BESV a inclus până la nouă membri: un președinte și un locțiitor selectați dintr-o listă de experți și șapte persoane nominalizate de partidele politice. Dintre cei 18 membri ai BEC, 6 (33%) au fost femei. Femeile au reprezentat 35% dintre membrii BEJ-urilor, 70% dintre președinții și locțiitorii BEJ-urilor și 57% dintre membrii BESV-urilor.

Regulile privind componența birourilor electorale nu au asigurat o reprezentare echilibrată a competitorilor și nici nu au oferit oportunități eficiente pentru ca toți candidații să observe activitatea

¹⁸ Punctul 18.1 din [Documentul OSCE de la Moscova](#) din 1991 prevede că „[l]egislația va fi formulată și adoptată ca urmare a unui proces deschis care reflectă voința poporului, fie direct, fie prin intermediul reprezentanților săi aleși”.

¹⁹ Parlamentul alege președintele AEP, în timp ce prim-ministrul și președintele României numesc fiecare câte un vicepreședinte pentru mandate de opt ani. Printre alte responsabilități, AEP menține o listă de experți electorali, instruieste membrii secțiilor de votare și supraveghează finanțarea campaniei, în timp ce BEC gestionează înregistrarea candidaților, soluționează majoritatea plângerilor și adună și stabilește rezultatele alegerilor.

²⁰ Președintele BEC și adjunctul său sunt aleși din rândul și de către judecătorii numiți, prin vot secret. Pe 28 februarie, parlamentul l-a demis pe președintele AEP, pe baza constatării că acesta avea o indemnizație excesivă, a autorizat mutarea costisitoare a sediului instituției și a făcut declarații publice considerate incompatibile cu funcția sa. Vicepreședintele a preluat președinția interimară.

²¹ BEJ-urile organizează procesul electoral în județul lor.

administrației electorale, ceea ce contrazice bunele practici internaționale.²² În temeiul OUG nr. 1/2025, partidele parlamentare s-au bucurat de prioritate în nominalizarea membrilor birourilor la toate nivelurile, indiferent dacă susțineau un candidat la președinție sau nu. Prin urmare, partidele neparlamentare au avut o reprezentare limitată, în timp ce candidații independenți nu au avut nici una. De asemenea, candidații independenți nu au avut dreptul de a numi observatori în birourile electorale.²³

Având în vedere că sunt prevăzute numiri politice în birourile electorale, toți competitorii electorali ar trebui să aibă posibilitatea de a fi reprezentați în administrația electorală. Regulile care acordă prioritate partidelor parlamentare în nominalizarea membrilor birourilor electorale, indiferent dacă au nominalizat sau nu un candidat, ar trebui reanalizate.

Per ansamblu, administrația electorală a gestionat eficient pregătirile pentru alegeri și a respectat termenele legale; cu toate acestea, unele dintre operațiunile sale au fost lipsite de transparență. Din cauza aplicării regulilor administrative generale care definesc în mod restrâns „interesul public”, ședințele birourilor electorale au fost închise publicului, observatorilor și reprezentanților candidaților, contrar bunelor practici internaționale.²⁴ În plus, birourile electorale de rang mediu au publicat uneori informații limitate sau inconsecvente.²⁵

Pentru a spori transparența și încrederea în procesul electoral, ședințele organismelor de administrare a alegerilor ar trebui să fie deschise observatorilor și mass-mediei. Toate documentele relevante legate de procesul electoral, inclusiv procesele-verbale ale ședințelor, ar trebui publicate în timp util și în mod consecvent.

AEP, în cooperare cu Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS), a organizat cursuri de instruire în cascadă pentru membrii birourilor electorale și operatorii IT. În timp ce unele sesiuni de instruire pentru președinții și locuitorii BESV-urilor au fost bine organizate, altora le-au lipsit exercițiile practice și implicarea participanților. Membrii nominalizați de partide nu au fost incluși în aceste cursuri. Acest lucru, combinat cu numărul mare de înlocuiri înainte de ambele zile de scrutin, a dus la un număr semnificativ de membri ai secțiilor de votare neinstruiți, contrar unei recomandări anterioare a ODIHR și bunelor practici internaționale.²⁶

Educația electorală desfășurată de AEP și de alte instituții ale statului s-a limitat la spoturi video online cu informații generale și nu a abordat nevoile specifice ale alegătorilor care votează pentru prima dată, ale persoanelor cu dizabilități sau ale comunităților minorităților naționale, inclusiv ale romilor (a se

²² Punctul II.3.1.e din [Codul de bune practici](#) prevede că „partidele politice trebuie să fie reprezentate în mod egal în comisiile electorale sau trebuie să poată observa activitatea organismului imparțial”.

²³ În primul tur, partidele care l-au nominalizat pe dl Antonescu au deținut 43% din locurile din BEJ-uri, urmate de partidele care l-au susținut pe dl Simion (28%) și pe dna Lasconi (14%). În al doilea tur, aproximativ 42% dintre membrii BEJ-urilor au reprezentat partide care îl susțin pe dl Dan, în timp ce reprezentarea dlui Simion a rămas la 28%. La nivelul secțiilor de votare, în primul tur, dintre cei șapte membri BESV nominalizați de partide, trei au reprezentat partide care îl susțin pe dl Antonescu, doi l-au susținut pe dl Simion, iar unul a susținut-o pe dna Lasconi. În al doilea tur, trei membri au reprezentat partide care îl susțin pe dl Dan, doi l-au susținut pe dl Simion, iar doi au fost nominalizați de partide care nu au susținut niciun candidat.

²⁴ Misiunea LEOM ODIHR a solicitat acces la sesiunile BEC și i s-a permis să observe doar o parte a unei sesiuni. Unele echipe de LTO ale ODIHR au primit acces la un număr limitat de ședințe BEJ. Cererile observatorilor naționali de a participa la sesiunile BEC au fost respinse. Secțiunea II.3.1.81 din [Codul de Bune Practici](#) prevede că „ședințele comisiei electorale centrale ar trebui să fie deschise tuturor, inclusiv presei”.

²⁵ Spre exemplu, în general plângerile depuse la BEJ și procesele-verbale ale ședințelor BEJ nu au fost publicate.

²⁶ Punctul II.3.1.g din [Codul de bune practici](#) prevede că: „membrii comisiilor electorale trebuie să beneficieze de o instruire standard”. Unele partide, inclusiv PSD, S.O.S., RMDSZ/UDMR și USR, au informat LEOM ODIHR că au organizat propria instruire pentru membrii BESV. Membrii BESV puteau fi înlocuiți până cu o zi înainte de ziua alegerilor. Potrivit AEP, numărul total de înlocuiri în BESV-uri pentru ambele tururi a fost de aproximativ 14.000.

vedea și *Minorități naționale*).²⁷ Nu au fost întreprinse activități suplimentare de educație electorală între cele două tururi de scrutin, AEP invocând lipsa resurselor și a timpului.

Conform legii, secțiile de votare trebuie să fie accesibile alegătorilor cu dizabilități fizice, care pot vota fie la secțiile de votare accesibile desemnate, fie folosind urna mobilă.²⁸ În cooperare cu Asociația Nevăzătorilor din România, AEP a pilotat materiale informative accesibile și modele de buletine de vot în Braille în două secții de votare la fiecare scrutin. În ciuda acestor eforturi, accesibilitatea generală a spațiilor și materialelor electorale a rămas limitată, nerespectând standardele internaționale, așa cum au criticat și organizațiile societății civile care reprezintă persoanele cu dizabilități (a se vedea și *Ziua Alegerilor*).²⁹

VI. ÎNREGISTRAREA ALEGĂTORILOR

Cetățenii care au împlinit cel puțin 18 ani în ziua alegerilor sunt eligibili să voteze, cu excepția cazului în care sunt privați de dreptul de vot printr-o hotărâre judecătorească din cauza anumitor condamnări penale sau a incapacității legale, inclusiv pe baza dizabilității intelectuale sau psihosociale. Negarea dreptului de vot pe baza oricărui tip de dizabilitate este contrară standardelor internaționale și unei recomandări anterioare a ODIHR.³⁰

Înregistrarea alegătorilor este pasivă și continuă. Registrul electoral, menținut de AEP, a fost actualizat pe baza datelor primite de la registrul civil și de la instituțiile statului relevante.³¹ Alegătorilor li s-au oferit ample oportunități de a-și verifica datele de înregistrare online sau personal, la primărie sau la sediile AEP. Listele electorale finale au inclus aproximativ 19 milioane de cetățeni, inclusiv 1 milion în străinătate.³² Femeile au constituit 52% din electoratul din țară.

Competitorii au avut dreptul de a solicita extrase din registrele electorale în scopul verificării, acestea fiind tipărite de către municipalități pe cheltuiala solicitantului.³³ Deși unii candidați au folosit această opțiune, verificările lor nu au generat reclamații oficiale și nu au raportat îngrijorări.³⁴ Majoritatea părților interesate și-au exprimat încrederea în acuratețea registrului electoral și în eficacitatea mecanismelor de protecție a înregistrării și identificării alegătorilor.³⁵ Cu toate acestea, grupurile

²⁷ Mai multe canale TV au difuzat spoturi video produse de Ministerul Afacerilor Interne despre identificarea alegătorilor, avertismente împotriva dezinformării, cumpărării de voturi și a campaniei electorale în ziua alegerilor.

²⁸ Hotărârea AEP nr. 10/2025 impunea secțiilor de votare să ofere acces pietonal neobstrucționat, o rampă pentru persoanele cu deficiențe de mobilitate, să fie la parter sau dotate cu lift, să aibă scară rulantă sau platformă, să aibă acces pe coridor fără obstacole sau trepte, să aibă uși de cel puțin 90 cm lățime și să fie iluminate adecvat.

²⁹ A se vedea articolul 29(a) din [Convenția ONU din 2006 privind drepturile persoanelor cu dizabilități](#) (CRPD), care prevede că „Statele părți garantează persoanelor cu dizabilități drepturi politice și oportunitatea de a se bucura de acestea în mod egal cu ceilalți [...] asigurându-se că procedurile, spațiile și materialele de vot sunt adecvate, accesibile și ușor de înțeles și de utilizat”.

³⁰ Conform AEP, pentru aceste alegeri, 12.604 cetățeni au fost privați de dreptul de vot din cauza incapacității juridice și 1.016 din cauza condamnărilor penale. Articolele 12 și 29 din [CRPD](#) prevăd că „părțile recunosc că persoanele cu dizabilități se bucură de capacitate juridică în mod egal cu ceilalți” și garantează „drepturi politice [...] în mod egal cu ceilalți”.

³¹ Pentru primul tur, actualizările listelor electorale s-au încheiat cu patru zile înainte de ziua alegerilor. Între cele două tururi, municipalitățile au actualizat listele pentru a include și persoanele care au împlinit vârsta de 18 ani, care au fost private de dreptul de vot prin hotărâre judecătorească sau care au pierdut sau dobândit cetățenia.

³² Registrul electoral a inclus 17.988.031 de alegători din țară și 1.016.350 din străinătate pentru primul tur de scrutin și 17.988.218 din țară și 1.016.327 din străinătate pentru al doilea tur de scrutin.

³³ În conformitate cu reglementările privind protecția datelor, datele tipărite nu conțineau codul numeric personal.

³⁴ Mai mulți competitori au solicitat acces la registrul electoral la nivel de județ; cu toate acestea, AEP a informat LEOM ODIHR că nu păstrează date agregate ale unor astfel de solicitări.

³⁵ Mai aproape de ziua celui de-al doilea tur de scrutin, dl Simion și unii dintre reprezentanții săi au susținut că registrul electoral, în special cel din străinătate, era umflat, fără a oferi nicio dovadă. Autoritățile respective au respins aceste afirmații.

defavorizate social, în special romii, s-au confruntat uneori cu obstacole administrative în obținerea sau reînnoirea documentelor de identitate permanente legate de o adresă înregistrată și au fost nevoite să obțină documente temporare pentru a vota, un proces care a fost uneori dificil în practică (a se vedea și *Minoritățile naționale*).³⁶

Pentru a asigura accesul egal la vot, autoritățile ar trebui să identifice și să elimine barierele administrative sau structurale care pot împiedica grupurile defavorizate social să obțină acte de identitate.

Alegătorii au fost repartizați pe secții de votare în funcție de locul lor de reședință. Votul din străinătate a avut loc în ambasade, consulate și alte spații desemnate în ziua scrutinului și în cele două zile precedente. Rezidenții din străinătate au avut, de asemenea, opțiunea de a vota prin corespondență. Cu toate acestea, voturile prin corespondență pentru al doilea tur puteau fi returnate în orice moment, inclusiv înainte de ziua alegerilor din primul tur.³⁷ Acest aranjament le-a permis alegătorilor să trimită buletinele de vot prin poștă fără a ști care candidați s-au calificat pentru turul doi, ceea ce ar putea compromite eficacitatea procesului de vot prin corespondență.³⁸

Procedurile de vot prin corespondență ar trebui să permită alegătorilor să depună buletinele de vot pentru al doilea tur, cunoscând pe deplin candidații din al doilea tur, în termene care să garanteze faptul că voturile lor sunt primite și numărate.

VII. ÎNREGISTRAREA CANDIDAȚILOR

Cetățenii care au împlinit cel puțin 35 de ani, au drept de vot și locuiesc permanent în România la momentul înregistrării candidaților, sunt eligibili să candideze la președinție. Alegătorii declarați incapabili printr-o hotărâre judecătorească pe baza dizabilității intelectuale sau psihosociale nu pot candida, contrar standardelor internaționale.³⁹ Candidații pot fi nominalizați de partide politice sau coaliții, sau pot candida independent. Fiecare nominalizare trebuie să fie susținută de cel puțin 200.000 de semnături de susținere, alegătorii putând sprijini mai mulți candidați. Numărul mare de semnături necesare a fost menționat de unii candidați ca o barieră practică în calea candidaturii și depășește, de asemenea, cu puțin pragul de unu la sută recomandat de bunele practici internaționale, contrar unei recomandări anterioare a ODIHR.⁴⁰

Legislația nu conține prevederi detaliate care să reglementeze colectarea și verificarea semnăturilor de susținere, ceea ce nu asigură un proces consecvent sau mecanisme de protecție adecvate împotriva potențialelor utilizări abuzive, contrar bunelor practici internaționale.⁴¹ În conformitate cu Hotărârea

³⁶ Potrivit [presedintelui](#) Comisiei pentru Drepturile Omului din Parlament, se estimează că aproximativ 200.000 de gospodării de romi găzduiesc persoane fără o reședință oficială și cărora adesea le lipsesc actele de identitate.

³⁷ 6.085 de cetățeni au folosit această metodă, 4.114 returnând buletinele de vot prin poștă în primul tur și 3.142 în al doilea.

³⁸ Peste 15% din buletinele de vot prin corespondență exprimate în al doilea tur au fost returnate în România înainte de ziua primului tur de scrutin. Voturile exprimate pentru candidații care nu au avansat în al doilea tur sunt considerate nule.

³⁹ Punctul 48 din [Comentariul general nr. 1](#) la articolul 12 din CRPD prevede că „capacitatea decizională a unei persoane nu poate constitui o justificare pentru nicio excludere a persoanelor cu dizabilități de la exercitarea [...] dreptului de vot [și] a dreptului de a fi aleși”.

⁴⁰ Secțiunea I.1.3.ii din [Codul de bune practici](#) prevede că „[l]egea nu ar trebui să impună colectarea semnăturilor a mai mult de 1% dintre alegătorii din circumscripția electorală în cauză”.

⁴¹ Decizia BEC privind semnăturile de susținere definește doar aspecte specifice: modele pentru colectarea și depunerea semnăturilor, răspunderea celor care strâng semnături, și prezența reprezentanților candidaților în timpul verificării semnăturilor în sprijinul propriului candidat. Numeroși interlocutori ai LEOM ODIHR au pus la îndoială capacitatea anumitor competitori de a colecta în mod real numărul necesar de semnături în termenul limitat. Secțiunea I.1.3.iii din [Codul de bune practici](#) prevede că „verificarea semnăturilor trebuie să fie guvernată de reguli clare”.

Curții Constituționale nr. 4/2019, care a stabilit că BEC nu avea competența de a verifica autenticitatea semnăturilor, BEC și-a limitat verificarea la conformitatea formală. Procesul de verificare nu a fost deschis observatorilor naționali, iar reprezentanților candidaților li s-a permis să observe doar verificarea semnăturilor propriului candidat, ceea ce a limitat transparența.⁴²

În cazul în care colectarea semnăturilor de susținere este menținută ca o condiție obligatorie pentru înregistrarea candidaților, legea ar trebui să reglementeze în mod clar procesele de colectare și verificare pentru a asigura consecvență din partea administrației electorale și pentru a preveni utilizarea abuzivă de către competitori. De asemenea, ar trebui luată în considerare reducerea numărului de semnături necesare, în conformitate cu bunele practici internaționale.

BEC a înregistrat 12 din 25 de potențiali candidați și a respins 13 candidaturi pe motiv că aceștia fie nu au îndeplinit criteriile de eligibilitate, fie au prezentat documentație incompletă. Dintre aceștia, 11 au fost respinși din motive tehnice, în timp ce 2 au fost respinși pe baza deciziilor Curții Constituționale. Candidatura Dianei Șoșoacă a fost respinsă în baza Hotărârii Curții nr. 2 din 5 octombrie 2024, referitoare la alegerile prezidențiale anterioare, care prevedea că, la momentul înregistrării, candidații trebuie să îndeplinească cerințele jurământului prezidențial, inclusiv respectarea Constituției și apărarea democrației. BEC a anticipat, pe baza conduitei sale anterioare, că aceasta nu va îndeplini aceste obligații. Candidatura lui Călin Georgescu a fost respinsă cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 32/2024, care a anulat alegerile prezidențiale din 2024 pe motiv că acesta a încălcat obligația de a apăra democrația. BEC a conchis că nu poate stabili că domnul Georgescu îndeplinea acum condițiile necesare. Curtea Constituțională a primit 61 de apeluri privind înregistrarea a 11 candidați și respingerea a 8 nominalizări, și a confirmat deciziile BEC în toate cazurile.⁴³

Per ansamblu, aplicarea criteriilor de eligibilitate derivate mai degrabă din jurisprudența Curții Constituționale, decât din dispoziții legale explicite, a compromis transparența și previzibilitatea procesului și nu a oferit mecanisme de protecție împotriva unei aplicări arbitrare, ceea ce a afectat incluziunea înregistrării candidaților. Un candidat s-a retras pe 20 martie, lăsând pe buletinul de vot 11 competitori, incluzând 2 femei și 4 candidați independenți.

Pentru a spori certitudinea juridică și a proteja dreptul de a candida în alegeri, ar trebui să se ia în considerare asigurarea faptului că eligibilitatea candidaților este evaluată mai degrabă pe baza unor criterii clare și obiective stabilite prin lege, decât pe baza cerințelor stabilite prin hotărârile Curții Constituționale.

VIII. CAMPANIA ELECTORALĂ

Libertățile fundamentale de asociere și de întrunire au fost respectate pe tot parcursul campaniei, iar alegătorilor li s-a oferit o alegere reală între alternativele politice. Reglementările campaniei electorale se aplică numai în perioadele oficiale de campanie, perioadele dinaintea începerii campaniilor oficiale rămânând nereglementate. Contrar unei recomandări anterioare a ODIHR, Legea privind finanțarea politică restricționează utilizarea materialelor de campanie la un set restrâns de formate; materialele de campanie permise au fost: afișe în zone desemnate, conținut audio și video în mass-media și online, reclame tipărite, și materiale tipărite cum ar fi broșuri și fluturași, pe care majoritatea competitorilor le-au considerat ca împiedicându-i să își desfășoare campania eficient.⁴⁴ Constituția garantează libertățile fundamentale de exprimare, de asociere și de întrunire, în timp ce Legea privind finanțarea politică

⁴² În două cazuri, BEC a sesizat Parchetul în cazuri care implică indicii privind semnături falsificate, care a confirmat că au fost inițiate anchete, dar nu a furnizat nicio informație actualizată publică până în ziua alegerilor.

⁴³ Alte patru contestații au fost considerate inadmisibile de CCR din cauza unor omisiuni procedurale.

⁴⁴ Decizia BEC nr. 54D din 26 martie enumeră în mod explicit 17 categorii de materiale interzise, inclusiv vehicule, corturi, bannere, steaguri și panouri publicitare.

asigură accesul egal al candidaților la președinție la mass-media, la locurile de desfășurare a campaniei și la spațiul publicitar.

Candidații și-au făcut campanie electorală în principal online, completând cu postere, pliante și corespondență directă. S-a constatat că o campanie de corespondență directă la scară largă a unui candidat a încălcat legislația națională privind utilizarea ilegală a datelor personale.⁴⁵ Mitingurile publice au fost rare.⁴⁶ Temele cheie s-au concentrat pe probleme economice și sociale, suveranitatea națională și relațiile internaționale, candidații combinând propuneri de politici și mesaje bazate pe valori, alături de atacuri reciproce tot mai numeroase.

Campania oficială pentru primul tur a avut loc între 4 aprilie și 3 mai.⁴⁷ În această perioadă, retorica campaniei a inclus adesea mesaje bazate pe identitate, atacuri personale și apeluri la „identitatea națională”, „valorile tradiționale” și credința creștină, oferind în același timp o dezbatere politică substanțială limitată. Mulți candidați s-au poziționat ca „antisistem”, criticând sistemul politic, iar mai mulți au criticat anularea alegerilor prezidențiale din 2024. Problemele legate de egalitatea între sexe și emanciparea socioeconomică a femeilor au primit puțină atenție, iar femeile au fost adesea abordate în contextul rolurilor societale „tradiționale”.⁴⁸

Pe 9 aprilie, USR și-a anunțat decizia de a-și muta sprijinul de la candidata nominalizată, dna Lasconi, către dl Dan. Pe 12 aprilie, BEC a declarat că, în conformitate cu legea, USR nu are voie să facă campanie pentru un candidat pe care nu l-a nominalizat oficial. Pe 15 aprilie, Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) a emis un comunicat de presă prin care clarifica faptul că niciun partid nu poate folosi timp de antenă în favoarea unui alt candidat decât cel înregistrat inițial, iar pe 23 aprilie, BEC a declarat în continuare că partidele politice nu pot produce sau finanța publicitate pentru candidații pe care nu i-au nominalizat.⁴⁹ În ciuda acestor clarificări, domeniul de aplicare al activităților de campanie permise partidelor care nu au nominalizat oficial un candidat a rămas neclar. Atribuind acest lucru absenței unor linii directe clare, în unele zone, susținătorii USR s-au abținut complet de la campanie, în timp ce în altele, au participat activ la evenimente și au distribuit materiale de campanie.

Pentru a promova aplicarea consecventă a regulilor de campanie, legislația ar trebui să definească domeniul de aplicare al activităților de campanie permise partidelor politice, inclusiv celor care susțin candidați pe care nu i-au nominalizat. Dispozițiile excesiv de restrictive sau ambigue privind campania și instrumentele de campanie ar trebui revizuite pentru a asigura o participare politică semnificativă.

⁴⁵ Pe 30 aprilie, BEC a stabilit că membrii campaniei domnului Simion au trimis peste un milion de scrisori personalizate pensionarilor folosind date cu caracter personal obținute din registrul electoral fără consimțământul acestora, încălcând GDPR și legislația națională. Decizia BEC a anulat respingerea anterioară a unei plângeri depuse de USR la BEJ-ul din Brașov și a dispus încetarea imediată a campaniei de corespondență desfășurată de AUR.

⁴⁶ LTO ODIHR au observat opt evenimente de campanie publice, organizate de doi candidați în șase județe. Femeile au luat cuvântul la doar trei dintre aceste evenimente și, în medie, au reprezentat o treime dintre participanți. Toate locurile evenimentelor, cu excepția unuia, au fost accesibile persoanelor cu dizabilități.

⁴⁷ În perioada anterioară datei de 4 aprilie, care nu intra sub incidența regulamentului campaniei, unii competitori s-au angajat în activități de pre-campanie intensive.

⁴⁸ În primul tur, dl Antonescu și dl Simion s-au adresat femeilor în primul rând ca „mame, soții și casnice”, în timp ce dna Lasconi s-a concentrat pe emanciparea femeilor, abilitatea de a fi lider și dreptul la avort. Înainte de al doilea tur, mai mulți vorbitori la mitingul dlui Dan din 11 mai de la București au pledat pentru drepturile politice, economice și sociale ale femeilor, inclusiv egalitatea de șanse între femei și bărbați.

⁴⁹ Pe 17 aprilie, Curtea de Apel București a recunoscut-o pe dna Lasconi drept candidata legitimă a USR, decizie menținută de Înalta Curte de Casație și Justiție pe 30 aprilie. Ulterior, USR și-a retras sprijinul financiar pentru campania sa. În [comunicatul de presă](#) din 23 aprilie, BEC a interzis producerea și difuzarea de materiale de propagandă electorală de către partidele politice care nu nominalizaseră un candidat, dar le-a permis să își exprime sprijinul public pentru un candidat prin mesaje adresate membrilor și susținătorilor lor.

Campania pentru al doilea tur s-a desfășurat în perioada 9 mai - 17 mai.⁵⁰ Legea nu reglementează activitățile politice și de campanie în perioada intermediară de cinci zile dintre ziua alegerilor din primul tur și începerea perioadei oficiale de campanie pentru al doilea tur, ceea ce afectează certitudinea juridică și limitează mecanismele de protecție împotriva eventualelor încălcări. Majoritatea părților interesate, inclusiv organismele de supraveghere, au considerat activitățile politice ca nerestricționate în această perioadă. Candidații din al doilea tur și partidele politice care i-au susținut și-au reluat campania imediat după ziua primului tur de scrutin și au difuzat materiale fără etichetare, ceea ce, contravenind și legii, a limitat transparența și a redus nivelul de responsabilitate.⁵¹

Cadrul juridic ar trebui să includă prevederi clare care să reglementeze campaniile electorale din al doilea tur al alegerilor prezidențiale, inclusiv perioada intermediară dintre ziua primului tur de scrutin și începerea campaniei oficiale pentru al doilea tur, sau, alternativ, întreaga perioadă ar trebui să se supună reglementărilor privind campania. Aceste prevederi ar trebui să reglementeze activitățile de campanie permise, mediatizarea, cheltuielile aferente, precum și domeniul de aplicare și mecanismele de supraveghere.

În cursul campaniei, câteva cazuri de potențială utilizare abuzivă a resurselor administrative au fost observate de către LEOM ODIHR sau raportate de către AEP.⁵² În ciuda unei recomandări anterioare a ODIHR, utilizarea abuzivă a resurselor publice este insuficient reglementată, deoarece legislația nu definește domeniul de aplicare al utilizării permise sau interzise și nici nu stabilește obligații și restricții clare pentru funcționarii publici și aleși, în perioada electorală.⁵³

A. CAMPANIA ONLINE

România are un nivel ridicat de penetrare a internetului, 75,5% dintre adulți utilizând rețele de socializare.⁵⁴ Acestea sunt, de asemenea, utilizate pe scară largă pentru a interacționa cu comunitățile

⁵⁰ Pe 9 mai, AEP a reafirmat că regulamentul campaniei din primul tur se aplică și în perioada de campanie pentru al doilea tur. Din acest moment, au fost permise doar postere, transmisiuni audio și video, reclame în presa tipărită și materiale tipărite sau online, toate sub rezerva cerințelor obligatorii de etichetare.

⁵¹ Monitorizarea rețelelor de socializare efectuată de LEOM ODIHR a remarcat că, între ziua primului tur de scrutin și începutul campaniei oficiale pentru al doilea tur, dl Simion și dl Dan au postat online de 53, respectiv 40 de ori. AUR și POT (care l-au susținut pe dl Simion) au postat, de asemenea, în total de 16 ori, iar PNL, RMDSZ/UDMR și USR (care l-au susținut pe dl Dan în al doilea tur) au postat de 42 de ori. Partidele extraparlamentare care l-au susținut pe dl Dan au postat în total de 51 de ori. AUR și USR au difuzat, de asemenea, reclame politice pe Meta, deși acestea nu au solicitat în mod specific votul pentru sau împotriva candidaților.

⁵² Pe 24 aprilie, AEP a sesizat Parchetul cu privire la o posibilă utilizare abuzivă a resurselor administrative de către dl Dan; nicio decizie nu fusese luată în această privință pe durata șederii misiunii LEOM în țară. În primul tur, președintele interimar l-a susținut public pe dl Antonescu în timpul unui eveniment de campanie, făcând referire la funcția sa de președinte și, ulterior, a apărut în reclame online și televizate care susțineau același candidat, o potențială contestare a prevederilor care impun o separare între funcțiile oficiale și activitățile de campanie.

⁵³ Legea finanțării politice interzice utilizarea resurselor tehnice, financiare sau umane ale instituțiilor publice pentru a sprijini campaniile electorale sau alte activități politice, inclusiv prin donații sau prin furnizarea de servicii gratuite. Conform Codului administrativ, funcționarii publici pot face campanie electorală exclusiv în nume personal, fără a utiliza resurse oficiale sau a-și îndeplini funcțiile oficiale. Codul administrativ și codul de conduită privind utilizarea resurselor publice nu acoperă activitățile funcționarilor aleși. Paragrafele 250-254 din [Orientările ODIHR și ale Comisiei de la Veneția din 2020 privind reglementarea partidelor politice](#), printre altele, subliniază că „[p]entru a permite reglementarea eficientă a utilizării resurselor statului, legislația ar trebui să definească clar ce constituie utilizare permisă și ce este considerat abuz.”

⁵⁴ Pentru accesul la internet în România, consultați [Datareportal](#) din ianuarie 2025. Conform [Statista](#), la începutul anului 2025, Facebook avea 12,34 milioane de utilizatori în România, TikTok 8,51 milioane de utilizatori adulți, Instagram 5,78 milioane și X 1,63 milioane.

mari din diaspora românească.⁵⁵ Cu toate acestea, nivelul de alfabetizare digitală și mediatică este scăzut, creând o potențială vulnerabilitate la dezinformare.⁵⁶

Activitatea platformelor online și a serviciilor digitale este guvernată de un cadru complex de legislație UE și națională, OUG-uri.⁵⁷ Legea UE privind serviciile digitale (DSA) impune platformelor online foarte mari să evalueze și să atenueze riscurile la care operațiunile lor expun procesele electorale și securitatea publică.⁵⁸ Deși unele platforme au raportat că au luat măsuri pentru aceste alegeri pentru a elimina conținutul dăunător în conformitate cu DSA, absența unor obligații legale clar definite și aplicabile atât în legislația UE, cât și în cea românească a limitat eficacitatea acestor măsuri, după cum o demonstrează prezența pe scară largă și persistentă a unui comportament online neautentic.⁵⁹ În plus, nici legislația UE, nici cea românească nu impun transparența în timp real a activităților platformelor, ceea ce limitează oportunitățile de supraveghere publică.⁶⁰

Instituțiile relevante ar trebui să revizuiască reglementările naționale și europene aplicabile pentru a se asigura că rețelele de socializare pun în aplicare măsuri eficiente pentru a preveni comportamentele neautentice coordonate și dezinformarea, protejând în același timp, pe deplin, spațiul pentru un discurs politic online autentic. De asemenea, ar trebui luată în considerare alinierea cerințelor de raportare la nevoile de transparență, în timpul alegerilor.

OUG nr. 1/2025, aplicabilă exclusiv acestor alegeri, a modificat Legea finanțării politice prin extinderea definiției publicității politice în campaniile electorale pentru a include promovarea indirectă, pentru a introduce definiția „actorului politic” din Regulamentul (UE) 2024/900 în dreptul intern și pentru a extinde cerințele de etichetare la tot conținutul scris, audio și video al campaniilor.⁶¹ Cu toate acestea, această cerință temporară de etichetare s-a dovedit în mare parte ineficientă în descurajarea majorității

⁵⁵ Potrivit [Refute](#), deși 24% dintre cetățenii adulți ai României locuiesc în afara țării, 48% din comentariile utilizatorilor de pe TikTok au provenit din afara țării în timpul campaniei.

⁵⁶ O [analiză](#) a UE privind alfabetizarea digitală plasează România pe ultimul loc printre statele membre. Institutul Aspen [raportează](#) că nivelurile scăzute de încredere ale românilor în mass-media tradițională îi lasă vulnerabili la dezinformare pe rețelele de socializare. După încheierea alegerilor, pe 28 mai, CNA a [anunțat](#) un nou proiect de peste 20 de milioane de euro pentru „a proteja societatea de dezinformare”.

⁵⁷ Legislația privind campaniile online include Legea UE privind serviciile digitale, transpusă în legislația națională sub numele de Legea 50/2024 în martie. Norme suplimentare au fost introduse prin OUG nr. 1/2025 și Hotărârea AEP nr. 9/2025, care au stabilit cerințe de etichetare pentru publicitatea politică online și au obligat platformele online să elimine conținutul neconform în termen de cinci ore de la notificare. Decizia 54D a BEC a înființat un grup de lucru pentru a pregăti dosarele de caz privind reclamațiile online care implică platforme. BEC a primit și a soluționat plângeri legate de platforme; cu toate acestea, deciziile privind alte site-uri web au intrat în competența BEJ-urilor, în ciuda caracterului național al alegerilor prezidențiale.

⁵⁸ Platformele online foarte mari, denumite în continuare în raport „platforme”, sunt rețele sociale accesate lunar de cel puțin 10% din populația UE. [Meta](#) (care operează Facebook și Instagram), [TikTok](#) și [X](#) își stabilesc fiecare propriile condiții de utilizare și standarde comunitare, care interzic conturile neautentice, dezinformarea, imaginile generate de inteligența artificială neetichetate și interacțiunile false, toate acestea fiind observate în timpul campaniei.

⁵⁹ Comportamentul neautentic se referă la diverse forme de înșelăciune coordonată, care implică rețele de conturi false sau înșelătoare sau alte active digitale, de obicei controlate de aceeași persoană sau grup, cu scopul de a păcăli platformele de socializare sau utilizatorii, sau de a eluda aplicarea condițiilor de utilizare și a legii. Pentru definiții suplimentare și descrieri ale comportamentului neautentic și ale conținutului manipulativ, consultați și paragrafele 84 și 104 din [DSA](#) precum și [politicile](#) Meta aplicabile.

⁶⁰ Platformele sunt obligate să publice rapoarte privind activitățile lor legate de DSA doar anual. Unele platforme furnizează informații suplimentare, deși limitate și selective, privind amenințările online. De exemplu, pe [29 mai](#), Meta a raportat că a eliminat o rețea multiplatformă de 660 de conturi pentru „comportament neautentic coordonat” care viza România, care cheltuisse aproximativ 177.000 USD pe publicitate. Pe [16 mai](#), TikTok a anunțat că a eliminat aproximativ 25.000 de „conturi false” pe parcursul campaniei și a desființat două „rețele de influență sub acoperire” evaluate ca fiind originare din România, cuprinzând aproximativ 90 de conturi în total.

⁶¹ În timpul alegerilor prezidențiale repetate, Regulamentul (UE) 2024/900 privind transparența și direcționarea publicității politice nu era încă în vigoare la nivelul UE; cu toate acestea, unele dintre definițiile sale, cum ar fi „platformă online foarte mare”, „publicitate politică” și „actor politic”, erau în vigoare în România în baza OUG nr. 1/2025.

încălcărilor regulilor campaniei, incluzând diseminarea dezinformării și a altor forme de comportament online neautentic. Mai mult, candidații și reprezentanții partidelor politice au perceput, în general, regulamentul ca fiind neclar și împovărător.

Monitorizarea efectuată de EOM ODIHR⁶² a constatat că au fost multe încercări de manipulare a vizibilității online în favoarea sau împotriva majorității candidaților prezidențiali înainte și pe parcursul campaniei și aceste încercări au implicat adesea comportamente neautentice, inclusiv utilizarea de boți, ferme de troli și conținut generat de inteligență artificială (IA), diseminat frecvent de influenceri și amplificat de agregatori de știri partizani.⁶³ Au circulat, de asemenea, multiple narațiuni de dezinformare, inclusiv unele pe care autoritățile statului le-au evaluat ca provenind din afara României,⁶⁴ precum și altele care, potrivit autorităților, au fost diseminate de campania domnului Simion pentru a submina încrederea în administrația electorală.⁶⁵

În special în al doilea tur, conținutul online postat de persoane fizice, inclusiv de pe conturi neautentice, a vizat frecvent ambii candidați din turul doi, cu mesaje homofobe, transfobe, misogine, anti-romi și antisemite. AEP a emis o declarație prin care le-a reamintit părților interesate reglementările în vigoare, inclusiv faptul că discursului discriminatoriu, intolerant și instigator la ură este interzis; cu toate acestea, instituțiile relevante nu au luat nicio măsură sau sancțiune formală în legătură cu un astfel de conținut în timpul campaniei.⁶⁶ În urma alegerilor, în iunie, parlamentul a introdus legislație suplimentară pentru a interzice în mod explicit glorificarea liderilor sau simbolurilor fasciste online și a introdus pedepse cu închisoarea pentru promovarea conținutului antisemit sau xenofob pe rețelele de socializare.

Supravegherea sferei online a fost împărțită între mai multe instituții de stat, eforturile fiind adesea desfășurate în paralel și cu o coordonare limitată.⁶⁷ Mai multe autorități ale statului, incluzând AEP, diverse ministere, agenții de informații și de aplicare a legii, precum și CNA, au semnalat platformelor conținut online perceput ca încălcări legate de alegeri. Separat, un sistem de răspuns rapid, instituit în baza *Codului UE de bune practici privind dezinformarea*, a permis anumitor organizații ale societății civile să raporteze conținutul problematic direct către platformele semnatare.⁶⁸ Autoritățile de stat și organizațiile societății civile au informat LEOM ODIHR că, deși s-a îmbunătățit de la alegerile prezidențiale anulate din 2024, cooperarea cu platformele a fost tot insuficientă din cauza absenței unei comunicări formale cu privire la gestionarea conținutului semnalat, a întârzierilor în eliminarea conținutului și a reapariției frecvente a materialelor problematice în forme editate sau republicate.

⁶² LEOM ODIHR a monitorizat peste 60 de conturi de pe rețelele de socializare, inclusiv cele ale tuturor candidaților prezidențiali și ale partidelor care îi susțin. În al doilea tur, Nicușor Dan a avut 305 postări legate de campanie pe rețelele de socializare, iar George Simion 179. Numărul mediu de vizualizări ale conținutului video de top al candidaților, zilnic între 5 mai și 17 mai, a fost de 1,03 milioane, respectiv 2,13 milioane.

⁶³ La mijlocul lunii aprilie, doi candidați au raportat că conturile lor de pe rețelele de socializare au fost vizate de un comportament neautentic coordonat.

⁶⁴ Spre exemplu, au existat [acuzatii](#) cum că EU se pregătea să atace Federația Rusă din România.

⁶⁵ AEP a emis comunicate de presă pentru a nega dezinformarea pe [7](#), [12](#) și [16](#) mai, când a infirmat „informații false publicate în spațiul public de către un partid politic cu privire la corectitudinea procesului electoral”.

⁶⁶ Constituția și legile relevante interzic incitarea la ură și discriminarea împotriva unor persoane sau grupuri pe motive precum rasa, naționalitatea, etnia, limba, religia, sexul, orientarea sexuală, opinia, afilierea politică, averea, originea socială, vârsta, dizabilitatea sau starea de sănătate, inclusiv HIV/SIDA. Astfel de acte constituie infracțiuni, pedepsite cu închisoare de la șase luni la trei ani sau cu amendă. În plus, Ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 31/2002 și 137/2000 au prevăzut sancțiuni administrative, autorizând Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării să aplice amenzi cuprinse între 400 și 4.000 de lei pentru infracțiuni împotriva persoanelor și între 600 și 8.000 de lei pentru infracțiuni împotriva grupurilor sau comunităților.

⁶⁷ Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) a fost desemnată drept coordonator național al serviciilor digitale în cadrul DSA. Direcția Națională pentru Securitate Cibernetică a oferit consultanță tehnică cu privire la autenticitatea unor conturi.

⁶⁸ Principalele organizații ale societății civile au fost [Expert Forum](#) și [Funky Citizens](#).

Autoritățile statului, inclusiv Ministerul Afacerilor Interne, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) și CNA, au informat LEOM ODIHR cu privire la un volum crescut și o procesare mai rapidă a conținutului semnalat rețelelor de socializare, pe măsură ce se apropia a doua rundă.⁶⁹ Inițiativele societății civile de verificare a faptelor au raportat, de asemenea, postări evaluate ca prezentând conținut fals sau înșelător.⁷⁰ În ciuda acestor eforturi, prevalența continuă a comportamentului neautentic și a dezinformării a indicat că răspunsurile instituționale au fost insuficiente. Combinat cu supravegherea inadecvată de către platforme a conținutului lor, acest lucru a avut un impact negativ asupra integrității spațiului informațional și este posibil să fi diluat disponibilitatea informațiilor fiabile despre campanie pentru alegători.

Autoritățile statului ar trebui să asigure o supraveghere mai coordonată a campaniei online, inclusiv printr-o delimitare clară a responsabilităților instituționale și elaborarea de linii directoare cu privire la activitățile permise și interzise competitorilor și publicului. Pentru a sprijini aceste eforturi, autoritățile ar trebui să ia în considerare înființarea unui organism permanent de coordonare pentru monitorizarea campaniilor online și combaterea dezinformării.

În baza OUG nr. 1/2025, BEC a fost mandatat să soluționeze plângerile primite de la persoane fizice, partide și candidați cu privire la conținutul online. Cu toate acestea, resursele sale limitate i-au afectat capacitatea de a gestiona volumul foarte mare de sesizări. a emis peste 6.000 de decizii cu privire la aceste plângeri, ceea ce a dus la peste 10.500 de semnalări de eliminare a conținutului trimise platformelor.⁷¹ În plus, BEC a aplicat definiția „actorului politic” – al cărui conținut a fost supus etichetării în perioada oficială de campanie – în mod inconsecvent și, uneori, prea larg, creând incertitudine cu privire la persoanele și entitățile care trebuiau să respecte obligațiile de etichetare. Impunerea de sancțiuni și perspectiva amenzilor au contribuit la autocenzură și s-ar putea să fi avut un efect descurajant asupra activismului civic.⁷² De asemenea, BEC a semnalat conturi considerate neautentice fără a aplica criterii clare sau consecvente, deoarece nici legislația, nici reglementările nu oferă o bază juridică clară pentru astfel de evaluări. Per ansamblu, termenele scurte de soluționare a litigiilor, interpretarea inconsecventă a definițiilor cheie și lipsa de transparență din partea BEC și a platformelor au subminat certitudinea juridică și respectarea garanțiilor procesuale în gestionarea volumului mare de plângeri legate de campaniile online.⁷³

Pentru a asigura certitudinea juridică și a proteja dreptul de a participa la afacerile publice, legea ar trebui să distingă în mod clar activitățile actorilor politici de exprimarea individuală a opiniei politice. În cazul în care Biroul Electoral Central va continua să soluționeze plângerile legate de campaniile electorale online, capacitatea sa ar trebui consolidată, iar mecanismele de protecție procedurală aferente ar trebui îmbunătățite.

⁶⁹ Ministerul Afacerilor Interne a semnalat un număr total de 5.250 de postări pentru presupus comportament neautentic coordonat, încălcări ale legislației electorale și incitare la violență. În primul tur, Ministerul Afacerilor Interne a semnalat aproximativ 450 de postări și conturi. ANCOM a identificat aproximativ 1.150 de postări și conturi suspectate de activitate neautentică, în timp ce CNA a semnalat peste 100 de postări, în mare parte în perioada nereglementată de după primul tur, ca potențială dezinformare. În primul tur, ANCOM a semnalat aproximativ 240 de conturi. Din totalul elementelor semnalate, TikTok eliminase până în ziua turului doi de scrutin aproximativ 27% din solicitări, iar Meta 60%.

⁷⁰ Organizații ale societății civile precum *Expert Forum* și *Funky Citizens*, și proiectul lor de verificare a faptelor, „[Factual](#)”, au furnizat evaluări ale discursurilor de dezinformare pe parcursul alegerilor și au raportat aproximativ 5.500 de postări.

⁷¹ Majoritatea acestora au fost împotriva postărilor de pe TikTok, multe dintre acestea fiind eliminate rapid. Meta [a declarat](#) că nu este de acord cu unele dintre deciziile BEC și ale instanțelor și a refuzat să restricționeze o parte din conținutul sancționat. A existat un număr mic de plângeri împotriva YouTube și X.

⁷² Mai mulți interlocutori ai LEOM ODIHR, inclusiv persoane care nu aveau nicio afiliere publică la partide sau candidați, au raportat că postările personale care exprimau sprijin sau critică la adresa candidaților au fost eliminate din ordinul BEC, iar mulți s-au abținut de la publicarea opiniilor lor politice pentru a evita riscul de a fi amendați ca actori politici.

⁷³ Un număr total de 3.022 de decizii au fost publicate în ultimele patru zile ale campaniei pentru al doilea tur de scrutin. Unele dintre aceste decizii au folosit evaluări inconsecvente ale plângerilor și au conținut erori.

IX. FINANȚAREA CAMPANIEI

Finanțarea campaniilor electorale este reglementată de Legea privind finanțarea politică, completată de regulamentele AEP. Cadrul juridic a rămas neschimbat de la alegerile prezidențiale din 2019, majoritatea recomandărilor ODIHR și ale Grupului de state împotriva corupției (GRECO) al Consiliului Europei rămânând neabordate, inclusiv cele legate de consolidarea capacității de supraveghere a AEP, îmbunătățirea raportării financiare și aplicarea unor sancțiuni mai descurajante pentru încălcări.

A. VENITURI ȘI CHELTUIELI

Partidele politice primesc finanțare publică anuală proporțional cu voturile obținute la cele mai recente alegeri parlamentare și locale.⁷⁴ Pentru anul 2025, finanțarea publică totală este de aproximativ 235,5 milioane RON (aproximativ 47 de milioane EUR), o sumă considerată nejustificat de mare de majoritatea interlocutorilor LEOM ODIHR.⁷⁵

Campaniile prezidențiale pot fi finanțate de partide politice, din resursele proprii ale candidaților, din împrumuturi și donații individuale, toate sub rezerva unor limite stabilite. Sunt permise împrumuturi de la persoane fizice, până la 810.000 RON (162.000 EUR), sau de la instituții bancare, până la 2.025.000 RON (aproximativ 405.000 EUR). Cetățenii pot dona până la 810.000 RON (162.000 EUR) în conturile de campanie, într-un an electoral. Donațiile în numerar de la persoane fizice sunt permise până la 40.500 RON (8.100 EUR) pe an. Criptomonede pot fi donate numai după conversia în RON, fără a fi necesară dezvăluirea originii acestora. Donațiile de la entități străine, sindicate, organizații religioase, organizații caritabile, autorități publice și întreprinderi de stat sunt interzise în mod explicit. De asemenea, legea interzice terților să finanțeze orice cheltuieli legate de alegeri, inclusiv publicitate și activități de campanie.

În timp ce candidații trebuiau să fie înregistrați de administrația electorală până la 17 martie, reglementările privind finanțarea campaniei, inclusiv cele legate de cheltuielile online și etichetarea reclamelor, s-au aplicat doar în timpul campaniei oficiale, care a început pe 4 aprilie. Cheltuielile efectuate înainte de începerea perioadei de campanie, precum și cele efectuate între primul tur de scrutin și începerea oficială a campaniei pentru al doilea tur, nu au fost supuse limitelor de cheltuieli sau obligațiilor de dezvăluire, cu excepția raportării anuale a partidelor politice. Mulți competitori electorali s-au angajat în activități legate de campanie, inclusiv cheltuieli de publicitate online, în aceste perioade nereglementate, când nu se aplicau limite de cheltuieli sau cerințe de raportare.⁷⁶ Deși acest lucru nu era ilegal, absența reglementărilor care să reglementeze finanțarea campaniei în afara perioadei oficiale de campanie poate permite competitorilor să eludeze mecanismele de protecție a transparenței și supravegherea financiară, contrar bunelor practici internaționale.⁷⁷

⁷⁴ Alocarea anuală variază între 0,01 și 0,04% din produsul intern brut, fără a exista criterii legale care să determine ponderea exactă pentru un anumit an.

⁷⁵ 1 Leu (RON) = 0,20 Euro.

⁷⁶ Conform [analizei](#) realizate de organizația societății civile, *Expert Forum*, partidele politice și-au crescut semnificativ cheltuielile în lunile premergătoare perioadei oficiale de campanie. În perioada ianuarie-martie 2025, partidele politice au cheltuit aproximativ 68 de milioane de lei (aproximativ 13,6 milioane de euro), din care aproape 73% au fost alocate contractelor media și de campanie. În paralel, cheltuielile cu publicitatea politică online au ajuns la aproximativ 4,6 milioane de lei (aproximativ 920.000 de euro) pe platformele Meta și la 770.000 de lei (aproximativ 154.000 de euro) pe serviciile Google.

⁷⁷ Punctul 262 din [Orientările ODIHR din 2020 privind reglementarea partidelor politice](#) prevede că „[I]esgisiația ar trebui să prevadă reguli și linii directoare clare cu privire la activitățile care nu sunt permise în perioada dinaintea campaniei electorale și la veniturile și cheltuielile pentru astfel de activități din această perioadă care ar trebui considerate resurse ale campaniei, supuse, în consecință, revizuirii și sancționării”.

Pentru a spori transparența și responsabilitatea cheltuielilor aferente campaniei electorale, cadrul juridic și de reglementare ar trebui revizuit pentru a se asigura că acesta acoperă o perioadă mai mare, cum ar fi perioada de după anunțarea oficială a datei alegerilor sau începerea colectării semnăturilor, sau momentul în care competitorii își depun documentele de înregistrare, precum și intervalul dintre tururile electorale.

Partidele politice și candidații independenți care au obținut cel puțin trei procente din voturile valabile exprimate sunt eligibili pentru rambursarea cheltuielilor de campanie până la plafonul de cheltuieli de 81 de milioane RON (aproximativ 16,2 milioane EUR), plafonul pentru al doilea tur fiind stabilit la 50% din această sumă. Cheltuielile totale permise în ambele tururi s-au ridicat la 121,5 milioane RON (24,3 milioane EUR), condiționate de respectarea cerințelor de raportare financiară.⁷⁸ În cadrul acestor alegeri, toți competitorii au raportat cheltuieli semnificativ sub plafoanele aplicabile, ceea ce indică faptul că limitele pot fi disproporționate de mari și ineficiente în limitarea cheltuielilor excesive de campanie.⁷⁹

Ar trebui să se ia în considerare reducerea plafoanelor atât pentru contribuțiile la campanie, cât și pentru cheltuieli, pentru a preveni cheltuielile excesive și a asigura condiții de concurență echitabile între competitorii.

B. TRANSPARENTĂ ȘI SUPRAVEGHERE

AEP este responsabilă cu supravegherea finanțării anuale a partidelor politice și a finanțării campaniilor candidaților prezidențiali și ale partidelor care îi susțin, atât din oficiu, cât și ca răspuns la plângeri. Cu toate acestea, contrar bunelor practici internaționale, AEP nu este mandată în mod explicit să efectueze audituri dincolo de documentația prezentată în rapoartele anuale de către partidele politice și de raportarea finanțării campaniilor de către competitori.⁸⁰ În plus, capacitatea sa de supraveghere este limitată de resursele umane insuficiente pentru a gestiona volumul mare de sarcini de raportare și verificare și de absența sistemelor digitale care să sprijine raportarea, divulgarea, gestionarea datelor și alte funcții de supraveghere de bază. Prin urmare, sarcini esențiale, cum ar fi verificarea încrucișată a datelor, asigurarea conformității și detectarea neregulilor, trebuie efectuate manual, ceea ce duce la întârzieri, reduce acuratețea și limitează aplicarea legii.

Pentru a consolida supravegherea finanțării campaniilor, legea ar trebui să definească în mod explicit competențele de audit ale Autorității Electorale Permanente, iar instituția ar trebui să primească personal și resurse adecvate pentru a-și îndeplini mandatul în aceste privințe. Autoritățile ar putea lua în considerare și introducerea de instrumente digitale, cum ar fi o platformă electronică de raportare și un software de verificare automată.

⁷⁸ Plafonul cheltuielilor a crescut de la 41,6 milioane RON (8,3 milioane EUR) în 2019 la 81 milioane RON (16,2 milioane EUR) 2025, reprezentând o creștere de 95%, puterea de cumpărare aproape dublându-se atunci când a fost ajustată la inflația cumulată.

⁷⁹ Cele mai mari cheltuieli totale au fost raportate de PSD, care a declarat 62 de milioane RON (12,4 milioane EUR), în ciuda faptului că candidatul său nu a avansat în turul al doilea. Dl. Dan a declarat un total de 60,8 milioane RON (12,1 milioane EUR) pentru ambele tururi. AUR a raportat 69,1 milioane RON (13,8 milioane EUR). La alegerile prezidențiale din 2019, niciun candidat nu a cheltuit mai mult de jumătate din plafonul aplicabil; în 2024, un singur candidat a atins 85% din prag, toți ceilalți cheltuiind mai puțin de jumătate din plafon. A se vedea [Comentariul general nr. 25](#) al Comitetului ONU pentru Drepturile Omului din 1996 la articolul 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (ICCPR), care prevede limitări rezonabile ale cheltuielilor de campanie „în cazul în care acest lucru este necesar pentru a se asigura că libera alegere a votanților nu este subminată sau procesul democratic nu este denaturat de cheltuieli disproporționate în numele vreunui candidat sau partid”. A se vedea, de asemenea, articolul 9 din [Recomandarea Rec\(2003\)4 a Comitetului de Miniștri](#) către statele membre privind regulile comune împotriva corupției în finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

⁸⁰ Punctul 278 din [Orientările ODIHR din 2020 privind reglementarea partidelor politice](#) prevede că „autoritatea de supraveghere ar trebui să aibă competența de a monitoriza conturile și de a efectua audituri ale rapoartelor financiare prezentate de partide și candidați”.

Competitorii sunt obligați să deschidă un cont bancar dedicat pentru toate tranzacțiile legate de campanie și să notifice AEP în termen de trei zile, cu privire la fiecare contribuție și cheltuială. Contrar bunelor practici internaționale, cadrul legal nu impune dezvăluirea publică a acestor informații financiare.⁸¹ Deși AEP a publicat în mod proactiv contribuțiile și cheltuielile raportate, cerințele legale limitate privind raportarea financiară detaliată și practica AEP de a divulga doar date agregate, nedetaliat, au dus la informații inconsecvente și au redus atât transparența, cât și eficacitatea supravegherii.⁸² În timpul campaniei, AEP a efectuat verificări de conformitate legate de trei competitori pentru posibile încălcări ale Legii finanțării politice și a impus o sancțiune legată de finanțarea activităților de campanie unui alt candidat.⁸³

Pentru a consolida transparența și responsabilitatea finanțării campaniilor electorale, s-ar putea lua în considerare să li se ceară competitorilor să prezinte rapoarte financiare detaliate și defalcate, împreună cu documentația justificativă, pe întreaga perioadă a campaniei. Legislația ar trebui să impună în mod explicit publicarea regulată a acestor rapoarte. Sancțiunile impuse competitorilor și persoanelor fizice ar trebui făcute publice.

După ziua alegerilor, competitorii trebuie să prezinte rapoarte financiare și documente justificative în termen de 30 de zile, iar AEP este obligată să își publice concluziile („raportul de control”) în termen de încă 60 de zile.⁸⁴ În cazurile de nereguli suspectate, AEP poate solicita clarificări de la autorități publice sau instituții bancare, poate impune sancțiuni administrative sau poate transmite cazurile în scopul unei anchete penale. Deciziile sale pot implica aplicarea obligațiilor de raportare, reținerea rambursărilor, reținerea de fonduri neautorizate și impunerea de amenzi. Cu toate acestea, amenzile aplicabile, cuprinse între 10.000 și 50.000 de RON (aproximativ 2.000 și 10.000 de EUR), rămân neschimbate din 2016 și, contrar recomandărilor anterioare ale ODIHR și GRECO, nu constituie un factor de descurajare eficace.⁸⁵

Per ansamblu, lacunele în reglementarea perioadelor în care nu se desfășoară campanii electorale oficiale, dezvăluirea publică limitată a informațiilor financiare ale competitorilor și capacitatea insuficientă a organismului de supraveghere, împreună cu instrumente ineficiente de aplicare a legii, au făcut ca cadrul de finanțare a campaniei și implementarea acestuia să fie neadecvate pentru a asigura pe deplin transparența și responsabilitatea în activitățile de campanie.

⁸¹ Conform paragrafului 261 din [Orientările ODIHR din 2020 privind reglementarea partidelor politice](#), „[e]ste o bună practică să se solicite [...] rapoarte, care să furnizeze organismelor de supraveghere și publicului, informații preliminare privind veniturile și cheltuielile de campanie ale partidelor și candidaților, cu câteva zile înainte de ziua scrutinului”.

⁸² Conform datelor din Meta Ad Library, competitorii au investit semnificativ în publicitatea online, cheltuielile ridicându-se la aproximativ 10 milioane de lei (aproximativ 2 milioane de euro). Cu toate acestea, doar un competitor din primul tur a detaliat cheltuielile legate de Meta – în valoare totală de 656.000 de lei (aproximativ 131.200 de euro) – în rapoartele financiare depuse la Autoritatea Electorală Permanentă (AEP).

⁸³ O verificare a conformității a fost inițiată din oficiu, privind finanțele campaniei AUR. O a doua a vizat finanțele domnului Dan și AEP a sesizat Parchetul în acest sens. O verificare separată a conformității privind USR a fost lansată în urma unei solicitări din partea dnei Lasconi. În plus, AEP a solicitat informații de la platforme cu privire la identitatea celor care au finanțat reclamele online, semnalate pentru eliminare de către BEC, dar nu a primit un răspuns..

⁸⁴ În ciuda termenului legal de 8 martie, rapoartele de control financiar privind alegerile prezidențiale din 2024 nu au fost publicate în timpul prezenței LEOM ODIHR în România.

⁸⁵ Paragraful 274 din [Orientările ODIHR din 2020 privind reglementarea partidelor politice](#) prevede că „Dacă în legislație sunt incluse sume absolute [pentru amenzi administrative], acestea ar trebui reevaluate periodic pentru a se asigura că rămân eficiente, proporționale și descurajante”.

X. MASS-MEDIA

A. PEISAJUL MEDIATIC

Peisajul mediatic este divers, cu numeroase televiziuni, posturi de radio și portaluri de știri online, publice și private. Televiziunea rămâne principala sursă de informare, urmată de presa online și rețelele de socializare, predominând canalele private, iar mass-media publică atrăgând doar un public limitat.⁸⁶ Cercetări recente indică o scădere generală a încrederii în știri pe toate platformele și, conform analizelor, alfabetizarea mediatică rămâne limitată.⁸⁷ Această erodare a încrederii, coroborată cu alfabetizarea mediatică limitată, poate reduce rezistența publicului la dezinformare. Deși mediul general este favorabil libertății mass-media, pluralismul este distorsionat de finanțarea extinsă și netransparentă din partea partidelor politice, care este adesea canalizată prin intermediul unor companii intermediare, ceea ce face dificilă urmărirea beneficiarului final. Această practică favorizează autocenzura și clientelismul între actorii politici și mass-media, ceea ce contravine bunelor practici internaționale.⁸⁸

Legea ar trebui să asigure transparența deplină a cheltuielilor cu media ale partidelor politice, permițând publicului să identifice beneficiarul final. În cazul în care partidele politice utilizează companii intermediare pentru plata fondurilor, contractele dintre aceste companii și entitățile media ar trebui să se supună cerințelor de transparență.

În ultimii ani, au fost raportate cazuri de presiuni și atacuri asupra jurnaliștilor, precum și campanii de denigrare și supraveghere care au vizat lucrătorii din mass-media.⁸⁹ Jurnaliștii au remarcat, de asemenea, dificultăți tot mai mari în accesarea informațiilor publice și o creștere a numărului de acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP-uri).⁹⁰ Un proiect de lege pe tema SLAPP-urilor se află în prezent în consultare publică înainte de procedurile parlamentare.

B. CADRUL LEGAL

Constituția garantează libertatea de exprimare și dreptul la informație și interzice cenzura. Defăimarea este decriminalizată. Legea audiovizualului reglementează difuzarea emisiunilor radio și de televiziune și desemnează CNA drept organism de supraveghere. Contrar unei recomandări anterioare a ODIHR, legea nu stabilește criterii de calificare profesională pentru membrii CNA și permite demiterea președintelui CNA de către parlament prin respingerea raportului anual al Consiliului, un mecanism care nu protejează pe deplin independența acestuia.

⁸⁶ Conform [măsurătorilor audienței](#) din iunie 2025, cel mai urmărit canal public, Televiziunea Română (TVRI), s-a clasat pe locul 12, cu o cotă de piață de doar 1,31%.

⁸⁷ Pentru date privind încrederea în sursele de știri, consultați [Sondajul Eurobarometru privind mass-media și știrile](#) din 2023 al UE și [Raportul privind știrile digitale](#) din 2024 al Institutului Reuters. În [Indicele de alfabetizare mediatică](#) din 2023 al Institutului pentru o Societate Deschisă, România se clasează pe locul 34 din cele 41 de țări evaluate.

⁸⁸ [Recomandarea CM/Rec\(2018\)1\[1\] a Comitetului de Miniștri](#) către statele membre privind pluralismul mass-media și transparența proprietarilor de entități mass-media prevede că „[a]r trebui asigurate niveluri ridicate de transparență și în ceea ce privește sursele de finanțare ale mass-media [...]”. Statele sunt [...] îndemnate să încurajeze instituțiile mass-media să dezvăluie relațiile contractuale pe care le au cu alte companii media sau de publicitate și cu partidele politice”.

⁸⁹ [Safety of Journalist Platform](#) a Consiliului Europei menționează trei atacuri asupra jurnaliștilor în 2025. Comitetul pentru Protecția Jurnaliștilor (CPJ) și alte șase organizații promovând libertatea presei și-au arătat îngrijorarea cu privire la un caz recent de [supraveghere](#) implicând un jurnalist. Într-un [caz](#) separat, Un jurnalist de investigație a fost ținta unei campanii de denigrare începând cu 2022. În timpul campaniei, au existat atacuri verbale la adresa oamenilor de presă din partea unor politicieni, atacuri care au fost [condamnate](#) de organizațiile de monitorizare a presei.

⁹⁰ Îngrijorări cu privire la accesul la informații și SLAPP-uri au fost exprimate în [Raportul UE privind statul de drept](#) din 2024.

Atât radiodifuzorii publici, cât și cei privați sunt obligați prin lege să asigure o reflectare corectă și imparțială și să aloce timp de antenă egal și gratuit tuturor candidaților.⁹¹ În februarie, CNA a adoptat reguli de reflectare a campaniei electorale, inclusiv o interdicție de a difuza emisiuni electorale pentru al doilea tur până la sfârșitul perioadei de tăcere a campanie în primul tur.⁹² Cu toate acestea, la două zile după încheierea acestei perioade de tăcere, CNA a prelungit perioada de tăcere în mass-media până la începerea oficială a campaniei pentru al doilea tur.⁹³ Această interpretare nu s-a bazat pe o decizie formală și a fost comunicată târziu în proces, subminând previzibilitatea legală. În timpul acestei perioade prelungite de tăcere, mulți radiodifuzori au continuat să difuzeze programe electorale neetichetate. Această practică a limitat supravegherea și a subminat transparența.

În perioada electorală, CNA a impus 23 de sancțiuni radiodifuzorilor, pentru încălcări legate de campanie, în principal pentru lipsa de obiectivitate și declarații defăimătoare, acționând de cele mai multe ori pe baza unor plângeri. În mod pozitiv, ședințele sale au fost transmise online, ceea ce a contribuit la transparență. Cu toate acestea, sancțiunile nu au fost întotdeauna emise în timp util și, în general, nu au avut un efect descurajant.⁹⁴ Contrar recomandărilor anterioare ale ODIHR, CNA nu a monitorizat respectarea de către mass-media a cerințelor privind timpul de antenă și s-a bazat exclusiv pe verificarea rapoartelor săptămânale prezentate de radiodifuzori. Această absență a unei supravegheri cuprinzătoare, combinată cu un mecanism de sancționare insuficient de descurajant, a limitat capacitatea CNA de a aplica eficient cerințele legale pentru reflectarea campaniei.

Consiliul Național al Audiovizualului ar trebui să fie obligat prin lege să efectueze o monitorizare sistematică și cantitativă a reflectării campaniei în mass-media audiovizuală și să fie dotat cu resursele umane și materiale necesare pentru a face acest lucru în mod eficient. Sancțiunile pentru nerespectarea de către radiodifuzori a obligațiilor privind timpul de antenă ar trebui să fie descurajante, proporționale cu gravitatea încălcării și impuse în timp util.

C. MEDIATIZAREA CAMPANIEI PENTRU INFORMAȚII DETALIAȚE

Monitorizarea mass-media efectuată de LEOM ODIHR a stabilit că radiodifuzorii au mediatizat campania în principal în programele de actualități și talk-show-uri, cu o reflectare limitată în segmentele de știri.⁹⁵ Timpul total de antenă dedicat programelor de promovare electorală și publicității electorale a fost similar celui alocat relatării știrilor. În unele cazuri, radiodifuzorii au difuzat interviurile candidaților, ca promovare electorală plătită, și le-au redifuzat ulterior în programele de știri fără o

⁹¹ Televiziunea publică TVR a alocat 30 de minute de promovare electorală gratuită pentru primul tur și 20 de minute pentru al doilea tur per candidat. Legea prevede că radiodifuzorii privați trebuie să aloce timp de antenă gratuit competitorilor electorali, proporțional cu cel oferit de radiodifuzorul public. În plus, partidele politice și coalițiile care susțin candidații pot achiziționa timp de antenă la radiodifuzorii privați.

⁹² [Decizia Nr. 86/2025](#) a CNA a stabilit formatele permise pentru reflectarea campaniei ca fiind promovare electorală, dezbateri electorale sau programe informative, fiecare supunându-se cerințelor de etichetare.

⁹³ CNA a emis un [comunicat de presă](#) în care a precizat că campania electorală pentru al doilea tur va începe pe 9 mai și a reiterat obligația ca posturile publice de radiodifuziune să aloce timp de antenă gratuit și să stabilească grile de emisie în consecință. De asemenea, a reiterat aplicabilitatea Deciziei CNA 86/2025. A reiterat și aplicabilitatea Deciziei 86/2025.

⁹⁴ Amenda maximă aplicabilă pentru încălcări legate de campania electorală se ridică la 100.000 de lei. Spoturile publicitare electorale difuzate pe posturile naționale de radio și televiziune costă între 12.500 și 27.400 de lei pentru 30 de secunde. În același timp, cheltuielile cu mass-media tradițională, pentru ambele tururi de scrutin, raportate către AEP la 21 mai s-au ridicat la 69.244.174 de lei.

⁹⁵ LEOM ODIHR a efectuat o monitorizare media cantitativă și calitativă a programelor de maximă audiență (18:00-24:00) ale șase canale TV naționale (TVR1, PRO TV, România TV, Realitatea Plus TV, Antena 3 CNN și DIGI24) în perioada 4 aprilie - 4 mai 2025 pentru primul tur și în perioada 9 - 19 mai 2025 pentru al doilea tur.

etichetare adecvată. Această practică a estompat linia dintre conținutul editorial și cel plătit, putând crea confuzie pentru alegători și fiind în contradicție cu bunele practici internaționale.⁹⁶

Pentru a proteja integritatea editorială, legea ar trebui să limiteze timpul de publicitate politică pe care orice partid sau candidat îl poate achiziționa, să impună ca un astfel de conținut să fie clar marcat și să stabilească mecanisme de protecție pentru a preveni conflictele de interese legate de participarea jurnaliștilor la publicitatea politică plătită.

Legea audiovizualului impune canalelor de televiziune să ofere cel puțin 30 de minute de știri, analize sau dezbateri cu interpretare în limbajul semnelor, pe zi. Deși obligația legală a fost în general respectată, interpretarea a fost asigurată de obicei în afara orelor de maximă audiență, iar singurul program electoral monitorizat cu interpretare în limbajul semnelor a fost o dezbatere difuzată pe postul public de radiodifuziune, Televiziunea Română (TVR). Deși TVR nu operează un canal dedicat limbilor minorităților, a difuzat unele programe în limbi minorităților, inclusiv știri, pe canalele sale regionale.⁹⁷

În conformitate cu obligațiile sale legale, TVR a reflectat toți competitorii într-o manieră destul de echilibrată și neutră. În schimb, majoritatea posturilor private de radio și televiziune au manifestat preferințe. Printre candidații din primul tur de scrutin cei mai mediatizați, dl Antonescu a fost reflectat predominant negativ pe România TV (24% din timpul de antenă legat de campanie), în timp ce pe A3 CNN (20%), Digi24 (19%) și Realitatea Plus TV (10%) a fost reflectat predominant în mod neutru. Dna Lasconi a fost mediatizată pe un ton neutru atât pe A3 CNN, cât și pe Digi24 (15% din acoperirea mediatică pe fiecare), fără o prezență semnificativă pe alte posturi importante de radio și televiziune. Dl Ponta a fost reflectat predominant neutru sau pozitiv pe România TV (33%), în timp ce pe A3 CNN (12%), Digi24 (13%) și Realitatea Plus TV (15%) reflectarea a fost în mare parte negativă. Realitatea Plus TV a acordat, de asemenea, o atenție notabilă candidatului la președinție din 2024, Călin Georgescu, care a beneficiat de 13% din mediatizare, în mare parte pe un ton neutru sau pozitiv.

Pe parcursul celor două tururi, dl Dan a fost reflectat preponderent neutru pe Digi24, în mod din ce în ce mai favorabil pe A3 CNN, o reflectare care a trecut de la predominant negativă la neutră sau pozitivă pe România TV, în timp ce a fost constant prezentat negativ pe Realitatea Plus TV. În primul tur dl Dan a beneficiat de 15% din mediatizare legată de campanie pe Digi24 (pe ton preponderent neutru), 18% pe A3 CNN (preponderent neutră și negativă), 17% pe Realitatea Plus TV (preponderent negativă) și 10% pe România TV (preponderent negativă). În al doilea tur, a beneficiat de 26% din acoperirea mediatică pe Digi24 (pe ton neutru), 43% pe A3 CNN (neutră sau pozitivă), 44% pe România TV (neutră sau pozitivă) și 38% pe Realitatea Plus TV (preponderent negativă).

Dl. Simion a fost prezentat în mare parte negativ pe A3 CNN și Digi24, pe ton din ce în ce mai puțin negativ pe România TV, în timp ce Realitatea Plus TV l-a mediatizat favorabil pe parcursul celor două tururi. În primul tur, a primit doar 7% din acoperirea mediatică pe A3 CNN și 9% pe Digi24, în mare parte pe un ton neutru și negativ. România TV i-a alocat 9% (în mare parte într-un ton negativ), iar Realitatea Plus TV 17% (pe un ton neutru și pozitiv). În al doilea tur, a primit 41% pe A3 CNN (negativ sau neutru), 59% pe Digi24 (în mare parte negativ), 25% pe România TV (în mare parte neutru) și 29% pe Realitatea Plus TV (neutru și pozitiv).

Per ansamblu, lipsa unei distincții clare între conținutul editorial și cel plătit, mediatizarea editorială limitată a campaniei în programele de știri, absența dezbaterii politice directe în al doilea tur și

⁹⁶ A se vedea [Recomandarea CM/Rec\(2007\)15 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind măsurile privind reflectarea campaniilor electorale](#), care prevede că „[p]rezentatorii obișnuiți ai programelor de știri și de actualități nu ar trebui să participe la publicitate politică plătită”.

⁹⁷ Comunitatea maghiară are și câteva ziare online și un post de televiziune privat.

reflectarea dezechilibrată de către majoritatea radiodifuzorilor privați au afectat negativ capacitatea alegătorilor de a face o alegere informată.

XI. MINORITĂȚILE NAȚIONALE

Constituția garantează drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, inclusiv utilizarea limbilor minoritare în educație și în comunicarea cu autoritățile locale, acolo unde peste 20% din populație folosește limba respectivă. De asemenea, prevede reprezentarea în Parlament.⁹⁸ Minoritățile naționale reprezintă peste 10% din populație, maghiarii (6%) și romii (3,4%) fiind cele mai mari grupuri.

Romii rămân subreprezențați în mod semnificativ în viața publică și politică și se confruntă cu bariere sistemice, inclusiv acces limitat la unele servicii publice.⁹⁹ Mulți interlocutori ai LEOM ODIHR, inclusiv din comunitățile de romi, au remarcat că alegătorii romi pot fi vizați în mod disproporționat de presiuni nejustificate, constrângeri și alte nereguli, din cauza condițiilor socioeconomice. Cu toate acestea, nu s-au luat măsuri specifice de educare a alegătorilor pentru a reduce aceste riscuri.

Contrar bunelor practici internaționale, cadrul legal nu impune ca informațiile legate de alegeri, inclusiv educația alegătorilor și materialele electorale, să fie puse la dispoziție în limbile minorităților, chiar și în localitățile în care aceste limbi sunt utilizate în comunicarea oficială, ceea ce ar putea limita accesibilitatea procesului electoral pentru comunitățile minoritare.¹⁰⁰

S-ar putea lua în considerare îmbunătățirea campaniilor de educare a alegătorilor pentru a răspunde nevoilor specifice ale comunităților minoritare etnice și lingvistice. În conformitate cu bunele practici internaționale, informațiile și materialele legate de alegeri ar trebui puse la dispoziție în limbile minoritare în localitățile în care aceste limbi sunt utilizate în comunicarea oficială cu autoritățile locale.

Legea permite desfășurarea campaniei electorale în alte limbi decât limba română, în conformitate cu standardele internaționale, iar unele partide politice au făcut acest lucru în ambele tururi.¹⁰¹ În timpul procesului electoral, imagini și limbaj anti-romi și antisemite au circulat online, pe scară largă. În unele ocazii, comunitatea maghiară a fost și ea vizată, unele personalități publice, inclusiv un candidat, punând la îndoială loialitatea lor față de stat.¹⁰²

⁹⁸ Constituția garantează un singur reprezentant în Camera Deputaților pentru fiecare dintre cele 20 de minorități naționale recunoscute, atunci când reprezentantul lor nu obține sprijinul unui număr suficient de alegători conform pragului standard. Dintre acestea, în prezent, doar reprezentanții maghiari ating pragul parlamentar standard.

⁹⁹ România are puține rapoarte despre condițiile cetățenilor săi romi. În 2023, [Consiliul European](#) a criticat autoritățile române pentru lipsa unor indicatori de referință și a unor rapoarte care să evalueze progresul înregistrat în îmbunătățirea condițiilor cetățenilor romi și a recomandat reanalizarea metodologiei recensământului. De asemenea, și-a exprimat îngrijorarea cu privire la utilizarea excesivă a forței de către poliție împotriva romilor și a remarcat discriminare și mai mare în timpul pandemiei de COVID-19.

¹⁰⁰ Punctul 77 din [Comentariul tematic privind participarea la Convenția-cadru a Consiliului European pentru protecția minorităților naționale](#) recomandă statelor să ia în considerare producerea de buletine de vot și materiale electorale, inclusiv în limbile minorităților naționale.

¹⁰¹ RMDSZ/UDMR a făcut campanie în limba maghiară pentru dl Antonescu în primul tur și pentru dl Dan în al doilea.

¹⁰² De exemplu, cu puțin timp înainte de începerea campaniei electorale, candidatul Victor Ponta, clasat pe locul patru, a declarat că nu va accepta un membru al RMDSZ/UDMR în funcții guvernamentale de rang înalt, cum ar fi ca Ministru al Finanțelor sau în roluri legate de securitatea națională.

XII. SOLUȚIONAREA LITIGIILOR ELECTORALE

Reclamațiile și contestațiile pot fi soluționate de birourile electorale sau de autoritățile judiciare, în funcție de natura litigiului.¹⁰³ Legea prevede o procedură rapidă în materie electorală, care prevede ca plângerile și contestațiile să fie soluționate în termen de una până la trei zile. Plângerile împotriva deciziilor sau a inacțiunii birourilor electorale pot fi depuse la biroul respectiv și atacate la nivelul superior imediat; cu toate acestea, această prevedere a fost aplicată în mod inconsecvent de către BESV-uri.¹⁰⁴

Majoritatea plângerilor au vizat publicitatea politică online și au fost soluționate de către BEC și de Curtea de Apel București.¹⁰⁵ BEC a publicat 102 decizii privind plângeri și apeluri, în principal privind numirea membrilor BESV și presupuse încălcări ale regulilor campaniei. Dintre acestea, 10 plângeri au fost admise integral, 10 parțial, iar 8 au fost înaintate poliției pentru investigații suplimentare. De asemenea, BEC a emis peste 6.000 de decizii privind plângeri legate de conținut online. BESV-urile au publicat informații despre aproximativ 440 de plângeri, legate în principal de numiri în BESV, încălcări ale regulilor campaniei și încălcări ale reglementărilor privind protecția datelor; cu toate acestea, aceste decizii nu au fost publicate în mod constant.

Curtea de Apel a soluționat 89 de plângeri împotriva deciziilor BEC, majoritatea legate de conținut online, și le-a respins pe toate. În 15 cazuri, reclamantii au solicitat Curții de Apel să obțină o opinie din partea Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) cu privire la interpretarea termenului „actor politic” în temeiul Regulamentului (UE) 2024/900, invocând incertitudine juridică; toate aceste cereri au fost respinse. Treizeci și trei de hotărâri ale Curții de Apel au fost atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție, care a menținut integral două, parțial una și a respins toate celelalte recursuri.¹⁰⁶ În unele cazuri, Curtea de Apel a acordat un timp foarte limitat pentru depunerea apărărilor și a răspunsurilor și s-au pronunțat aproape imediat după ședințe.¹⁰⁷ Acest lucru a dat motive de îngrijorare cu privire la calitatea actului de justiție, ceea ce este în contradicție cu angajamentele OSCE.¹⁰⁸

Pentru a garanta o cale de atac eficientă și un proces echitabil, cadrul de soluționare a litigiilor electorale ar trebui revizuit pentru a acorda suficient timp pentru pregătirea și soluționarea plângerilor, în special în cazurile legate de conținutul online, asigurând în același timp o procedură rapidă, în conformitate cu bunele practici internaționale.

¹⁰³ Reclamațiile privind încălcările regulilor campaniei electorale pot fi depuse la BEJ-uri, ale căror decizii pot fi atacate la BEC, în timp ce obstrucționarea campaniei poate fi adusă în fața Curții Constituționale. Conform OUG 1/2025, BEC este responsabil cu soluționarea plângerilor referitoare la încălcările care implică platforme și este obligat să emită o decizie în aceeași zi. Aceste decizii pot fi atacate la Curtea de Apel București în termen de 48 de ore de la publicare. Apelurile împotriva deciziilor AEP privind încălcările regulilor finanțării campaniilor electorale pot fi depuse la Curtea de Apel respectivă, ale cărei decizii pot fi atacate în continuare la Înalta Curte de Casație și Justiție.

¹⁰⁴ BEC a informat LEOM ODIHR că plângerile pot fi depuse fie la biroul superior, fie la cel a cărui decizie este contestată, la discreția reclamantului. Unele BEJ-uri au informat LEOM că soluționează plângerile împotriva propriilor decizii, în timp ce altele au declarat că astfel de plângeri trebuie depuse la BEC.

¹⁰⁵ Reclamantii au susținut frecvent că hotărârile BEC au încălcat Constituția și libertatea de exprimare, afirmând că astfel de decizii ar trebui luate de organe judiciare și nu de autorități administrative precum BEC. Constituționalitatea articolelor 16 și 17 din OUG nr. 1/2025 a fost contestată la Curtea Constituțională pentru încălcarea statului de drept și a libertății de exprimare, dar acest aspect nu a fost abordat în perioada electorală.

¹⁰⁶ Pe 13 mai, Meta a atacat respingerea de către Curtea de Apel București a plângerii sale privind eliminarea de către BEC a conținutului online și a cererii sale de sesizare a CJUE cu privire la definirea „actorului politic” în baza Regulamentului UE 2024/900. Înalta Curte a admis recursul Meta pe motive de fond, dar a refuzat să sesizeze CJUE.

¹⁰⁷ În mai multe cazuri observate de LEOM ODIHR, instanța a acordat părților între 30 de minute și o oră pentru a înainta răspunsurile, sau s-au pronunțat în termen de 30 de minute de la încheierea ședinței.

¹⁰⁸ Paragraful 13.9 din [Documentul OSCE de la Viena](#) din 1986 încredințează statelor participante OSCE sarcina de a aplica în mod eficient măsuri reparatorii, inclusiv „dreptul la o audiere echitabilă și publică într-un termen rezonabil, în fața unui tribunal independent și imparțial, inclusiv dreptul de a prezenta argumente juridice”.

Deși legislația sugerează că majoritatea deciziilor BEC sunt definitive, Curtea Constituțională și-a interpretat competența ca fiind cea de ultimă instanță în cazurile în care nu exista nicio altă cale de atac disponibilă.¹⁰⁹ Curtea Constituțională are, de asemenea, competența să soluționeze plângerile legate de înregistrarea candidaților și contestarea rezultatelor alegerilor. Curtea s-a pronunțat în 61 de cazuri privind înregistrarea sau respingerea candidaților de către BEC, confirmând deciziile BEC în toate cazurile. Un candidat la președinție a contestat validitatea rezultatelor primului tur, solicitând anularea acestora.¹¹⁰ Plângerea a invocat încălcări ale principiilor democratice și ale dreptului la egalitatea de șanse, susținând că ambii candidați care au avansat în al doilea tur au folosit mijloace ilegale în timpul campaniei.¹¹¹ Curtea a respins plângerea ca nefondată pe 9 mai - la o zi după termenul legal - și a confirmat rezultatele primului tur.¹¹² Deși, conform legii, ședințele Curții Constituționale sunt publice, cu excepția cazului în care se justifică altfel, cele privind validarea rezultatelor după ambele tururi au fost închise fără justificare, limitând transparența.

Litigiile electorale au fost, în general, soluționate eficient și în termenele legale prevăzute, iar organismele competente s-au bucurat în mare măsură de încrederea publicului, cu excepția celor care se ocupau de reclamațiile legate de conținutul campaniei online. Cu toate acestea, birourile electorale au soluționat majoritatea plângerilor în ședințe închise, contrar bunelor practici internaționale și unei recomandări anterioare a ODIHR.¹¹³ Deși deciziile au fost de obicei publicate în decurs de o zi, multe dintre ele nu au inclus suficiente detalii privind motivarea și deliberarea. Deși ședințele de judecată au fost publice, hotărârile au fost adoptate cu ușile închise, limitând și mai mult transparența.

Pentru a spori transparența, soluționarea litigiilor electorale în fața autorităților și instanțelor electorale ar trebui să fie deschisă publicului și observatorilor, iar deciziile publicate ar trebui să includă o motivare suficientă și un rezumat al deliberărilor. Autoritatea Electorală Permanentă ar trebui să înființeze și să mențină o bază de date centralizată a plângerilor și contestațiilor depuse la toate nivelurile administrației electorale.

XIII. OBSERVAREA ALEGERILOR

Legislația permite observatorilor internaționali și naționali să urmărească votul, numărarea voturilor și anumite aspecte ale votului prin corespondență, dar nu și centralizarea rezultatelor.¹¹⁴ De asemenea, legea nu conține prevederi explicite care să acorde acces la alte etape ale procesului electoral, ceea ce

¹⁰⁹ A se vedea [Hotărârea Curții Constituționale 66/2019](#) din 1 octombrie 2019, paragrafele 22 și 23. Excepțiile de la caracterul general final al deciziilor BEC le includ pe cele privind constituirea BESV-urilor și a coalițiilor preelectorale, care, prin lege, pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și deciziile BEC privind plângerile legate de încălcări ale regulilor campaniilor online, care, în baza OUG nr. 1/2025, pot fi atacate la Curtea de Apel București.

¹¹⁰ Rezultatele alegerilor pot fi contestate de candidați, partide, coaliții și organizații ale minorităților naționale în termen de trei zile de la ziua scrutinului. Legea prevede că Curtea Constituțională poate anula rezultatele și dispune repetarea primului tur de scrutin dacă constată că votul, numărarea sau centralizarea voturilor au fost efectuate într-un mod care a modificat ordinea candidaților calificați pentru al doilea tur. Curtea trebuie să valideze rezultatele alegerilor în termen de 24 de ore de la primirea acestora de la BEC și să se pronunțe asupra oricăror contestații depuse în acest termen.

¹¹¹ A se vedea [contestația](#) depusă de Sebastian Popescu (Partidul Noua Românie, PNR) la Curtea Constituțională. Dl. Popescu a informat LEOM ODIHR că nu a primit nicio corespondență din partea Curții cu privire la cererea sa, inclusiv nicio confirmare de primire sau notificare privind hotărârea.

¹¹² BEC a emis un comunicat de presă pe 6 mai, anunțând rezultatele primului tur. BEC a prezentat rezultatele CCR-ului, împreună cu procesele-verbale aferente, pe 7 mai. Prin urmare, conform legii, Curtea Constituțională era obligată să valideze rezultatele și să se pronunțe asupra oricăror contestații până la ora 24:00, pe 8 mai.

¹¹³ Secțiune II.3.1.81 a [Codului de bune practici](#) din 2002 prevede că „ședințele comisiei electorale centrale ar trebui să fie deschise tuturor, inclusiv presei”.

¹¹⁴ Legea alegerilor parlamentare permite persoanelor acreditate să observe operațiunile electorale în ziua scrutinului, începând cu ora 6:00 dimineața și continuând până când biroul secției de votare completează și semnează procesul-verbal de consemnare a rezultatelor alegerilor.

contravine bunelor practici internaționale.¹¹⁵ Pentru aceste alegeri, BEC a interzis observarea votului la domiciliu în interiorul reședințelor alegătorilor, ceea ce, combinat cu alte limitări, a redus transparența anumitor aspecte ale procesului electoral.

Așa cum s-a recomandat anterior, drepturile și responsabilitățile observatorilor ar trebui să fie clar definite în lege. Observatorilor ar trebui să li se acorde acces neîngrădit la toate etapele procesului electoral, inclusiv la centralizarea rezultatelor.

Pentru a fi acreditate, organizațiile societății civile trebuie să fie înființate legal cu cel puțin șase luni înainte de ziua alegerilor și să demonstreze implicarea în promovarea democrației. Partidele politice și coalițiile preelectorale care au nominalizat candidați, dar nu sunt reprezentate în BESV-uri, pot delega observatori pentru a observa procedurile din ziua alegerilor; acest drept nu este extins și candidaților independenți. Astfel de limitări au dus, în unele cazuri, la utilizarea abuzivă a statutului de observator de către organizațiile societății civile care au înregistrat persoane care acționau efectiv ca observatori pentru competitori (a se vedea și Ziua Alegerilor).

Mai multe organizații ale societății civile au desfășurat activități de observare pe termen lung, în ciuda dificultăților operaționale și financiare tot mai mari.¹¹⁶ Observatorilor și reprezentanților partidelor politice acreditați înainte de primul tur li s-a permis să monitorizeze votul în ziua alegerilor din al doilea tur, indiferent dacă candidatul lor nominalizat a avansat sau nu în al doilea tur. În total, AEP a acreditat 53 de organizații ale societății civile și 30 de organizații internaționale și entități străine.

XIV. ZILELE DE SCRUTIN

Misiunea IEOM a observat deschiderea, votul și numărarea voturilor într-un număr limitat de secții de votare din întreaga țară în ambele zile de scrutin și, în conformitate cu metodologia pentru misiunile de observare limitată a alegerilor, nu a efectuat o evaluare sistematică sau cuprinzătoare a activității din ziua alegerilor. În interiorul și în jurul secțiilor de votare vizitate, atmosfera a fost în general calmă și ordonată, cu cozi ocazionale. În ciuda interdicției legale de a face campanie în perioada de tăcere, mai multe personalități politice și influenceri au difuzat mesaje politice online și în mass-media în ambele zile de scrutin.¹¹⁷

Cele câteva secții de votare vizitate s-au deschis la timp în ambele tururi, procesul fiind evaluat în general de observatorii IEOM ca fiind eficient și bine organizat. Membrii BESV-urilor au fost, în general, bine informați și bine pregătiți, procedurile au fost în mare parte respectate, și toate materialele esențiale au fost la locul lor. Conform legii, alegătorii își puteau exprima votul la orice secție de votare

¹¹⁵ Punctul II.3.2 din [Codul de bune practici](#) prevede că „atât observatorii naționali, cât și cei internaționali ar trebui să aibă cea mai extinsă oportunitate posibilă de a participa la un exercițiu de observare a alegerilor. Observarea nu trebuie să se limiteze doar la ziua scrutinului, ci trebuie să includă perioada de înregistrare a candidaților și, dacă este necesar, a alegătorilor, precum și campania electorală”.

¹¹⁶ Cea mai mare coaliție de observatori naționali, *VotCorect*, a avut aproximativ 550 de observatori în ziua alegerilor din primul tur și peste 1.200 de observatori pentru al doilea tur și a operat o linie telefonică dedicată cetățenilor. *Transparency International România* a monitorizat finanțarea politică și a campaniilor electorale, *Funky Citizens* s-a concentrat în principal pe mediul online și pe cadrul juridic, în timp ce *Active Watch* a monitorizat presa și modul de reflectare a campaniei.

¹¹⁷ În ziua scrutinului din primul tur, mai multe entități media au intervievat candidații după vot și au difuzat declarațiile acestora, unele dintre acestea fiind transmise în direct pe rețelele de socializare de către sau în numele competitorilor. În ziua scrutinului din al doilea tur, LEOM ODIHR a observat activitatea continuă pe rețelele de socializare a celor doi candidați și a unor personalități politice de rang înalt, promovând discursurile de campanie și încurajând prezența la vot. CNA a sancționat din oficiu *Realitatea Plus TV* cu o amendă de 10.000 RON pentru încălcarea perioadei de tăcere prin difuzarea de imagini cu dl Simion la o biserică și a emis un avertisment către *A3 CNN* pentru difuzarea unei declarații a dlui Dan. Deciziile CEB au dus la eliminarea unor postări de pe rețelele de socializare ale ambilor candidați, invocând încălcări ale prevederilor privind perioada în care este interzis să faci campanie (perioada de tăcere).

din afara unității lor administrativ-teritoriale, fiind adăugați pe liste electorale suplimentare ale secției unde au votat, după confirmarea înregistrării și verificarea faptului că nu votaseră deja. Această opțiune a fost utilizată de 2.193.886 de alegători (23%) în primul tur și de 3.129.748 de alegători (27%) în al doilea. Aproximativ 86.000, respectiv 94.000 de alegători cu mobilitate redusă au votat la domiciliu în primul și, respectiv, al doilea tur.

În ambele tururi, votul la secțiile de votare vizitate s-a desfășurat, în general, în mod ordonat, transparent și profesionist. Cu toate acestea, observatorii IEOM au observat unele deficiențe procedurale. În special, secretul votului nu a fost întotdeauna pe deplin asigurat din cauza amplasării cabinelor de vot, a calității buletinelor de vot sau a modului în care alegătorii și-au introdus buletinele de vot în urnă.¹¹⁸ În unele cazuri, urnele nu au fost sigilate corespunzător. În vecinătatea unor secții de votare, au fost observate materiale de campanie, contrar prevederilor legale.

Observatorii naționali, în principal de la *VotCorect* și *Funky Citizens*, au fost prezenți în multe secții de votare și, împreună cu reprezentanții candidaților, au contribuit la creșterea transparenței procesului. Cu toate acestea, în unele ocazii, în special în al doilea tur de scrutin, observatorii IEOM au observat prezența unor persoane acreditate ca observatori naționali care au pretins că sunt afiliați dlui Simion. Au fost observate și cazuri de persoane neautorizate în interiorul secțiilor de votare, inclusiv ofițeri de poliție prezenți fără invitația președintelui, care uneori verificau documentele de identitate ale observatorilor naționali sau internaționali. În ciuda cerințelor legale privind accesibilitatea și a rapoartelor AEP care indică o conformitate de aproape 98%, accesibilitatea a rămas o problemă, deoarece mai multe secții de votare vizitate de IEOM nu au permis accesul independent al persoanelor cu dizabilități și, în general, nu au fost puse la dispoziția alegătorilor instrumente de asistență.

Pentru a facilita participarea independentă a persoanelor cu diverse tipuri de dizabilități în ziua scrutinului, autoritățile ar trebui să se asigure că spațiile și amplasamentul secțiilor de votare sunt pe deplin accesibile și că sunt disponibile instrumente de asistență care să faciliteze votul autonom.

În numărul limitat de secții de votare unde IEOM a observat numărarea și centralizarea voturilor, procesul a fost organizat eficient, cu câteva excepții. Deși majoritatea BESV-urilor nu au întâmpinat dificultăți în ceea ce privește totalizarea rezultatelor și finalizarea proceselor-verbale, ocazional procesul a fost unul grăbit, ceea ce a dus la inconsecvențe în numărarea buletinelor de vot neutilizate și verificarea semnăturilor de pe listele electorale. Transparența numărării voturilor și centralizării rezultatelor a fost uneori limitată. În multe cazuri, observatorii IEOM au avut doar o vizibilitate parțială a procesului de introducere a datelor. În primul tur, IEOM nu a primit acces la numărarea voturilor într-o secție de votare și la centralizarea voturilor în două BESV-uri. În mod pozitiv, rezultatele preliminare după ambele tururi au fost transferate, centralizate și publicate prompt de către BEC după închiderea secțiilor, în mai multe formate ușor de utilizat și dezaggregate pe secții de votare.

În ambele zile de scrutin, LEOM ODIHR a primit informații limitate despre plângerile depuse la birourile electorale.¹¹⁹ Ministerul Afacerilor Interne a raportat 312 încălcări legate de alegeri în ziua primului tur de scrutin, inclusiv două cazuri de presupusă cumpărare de voturi, și 244 de încălcări în

¹¹⁸ În urma primului tur de scrutin, AEP a recunoscut îngrijorările legate de faptul că buletinul de vot ar putea permite ca alegerea alegătorului să fie vizibilă pe verso, dar a declarat că, din cauza constrângerilor bugetare și a dificultăților cu achizițiile, nu s-au putut obține materiale alternative în timp util.

¹¹⁹ LEOM ODIHR a fost informată cu privire la aproximativ 20 de plângeri la primul scrutin și 26 la al doilea, legate în principal de încălcări ale procedurilor de votare, vot multiplu, postarea pe rețelele de socializare, la scară largă, de către votanți a fotografiilor cu buletine de vot marcate, de publicarea rezultatelor exit poll-ului înainte de sfârșitul votului și de continuarea campaniei electorale.

ziua celui de-al doilea, în mare parte contravenții minore. În ambele zile, autoritățile statului au informat publicul despre eforturile continue de combatere a dezinformării pe rețelele de socializare.¹²⁰

XV. EVOLUȚIILE DUPĂ ALEGERI

După primul tur, rezultatele preliminare au indicat că dl Simion și dl Dan vor avansa în al doilea tur. Întrucât candidatul coaliției de guvernământ nu s-a calificat pentru turul doi, prim-ministrul Marcel Ciolacu a demisionat pe 5 mai, iar PSD s-a retras din coaliția de guvernare. A doua zi, președintele interimar Bolojan l-a numit pe ministrul de Interne, Cătălin Predoiu (PNL), în funcția de prim-ministru interimar. Pe 9 mai, Curtea Constituțională a anunțat rezultatele oficiale și a stabilit al doilea tur pentru 18 mai. Mai mulți candidați eliminați și partide politice l-au susținut pe dl Dan înainte de turul doi, invocând adesea îngrijorări cu privire la o percepută intensificare a ideologiilor extremiste.¹²¹

În urma celui de-al doilea tur de scrutin, rezultatele preliminare au indicat că dl Dan a câștigat președinția cu 53,6% din voturi. Pe 20 mai, dl Simion a depus o plângere la Curtea Constituțională, solicitând anularea rezultatelor, invocând interferențe străine și răspândirea unor discursuri false care îl portretizau drept un candidat extremist, antidemocratic și anti-UE.¹²² Pe 22 mai, în termenul legal, Curtea a respins în unanimitate plângerea ca nefondată și l-a confirmat pe dl Dan în funcția de președinte ales. Prezența finală la vot a fost de 64,72%, o creștere de 11,5 puncte procentuale față de primul tur. Dl Dan și-a preluat oficial funcția pe 2 iunie. Pe 20 iunie 2025, președintele Nicușor Dan l-a numit pe Ilie Bolojan în funcția de prim-ministru pentru a conduce un guvern de coaliție compus din PSD, PNL, USR și RMDSZ/UDMR.

XVI. RECOMANDĂRI

Aceste recomandări, așa cum sunt cuprinse în text, sunt oferite cu scopul de a îmbunătăți desfășurarea alegerilor în România și de a sprijini eforturile de a le alinia pe deplin la angajamentele OSCE și la alte obligații și standarde internaționale privind de alegeri democratice. Aceste recomandări ar trebui interpretate împreună cu recomandările anterioare ale ODIHR care nu au fost încă abordate. ODIHR este pregătit să asiste autoritățile din România pentru a îmbunătăți și mai mult procesul electoral și pentru a aborda recomandările conținute în acest raport și în rapoartele anterioare.¹²³

¹²⁰ În ziua scrutinului din primul tur, ANCOM a [raportat](#) că o anchetă interinstituțională a identificat o campanie coordonată de dezinformare care viza incitarea la alarmare publică și descurajarea participării electorale, ceea ce a dus la măsuri luate de autorități pentru restricționarea conținutului rău intenționat. În ziua alegerilor din al doilea tur, Ministerul Afacerilor Interne a anunțat eliminarea a peste 160 de conturi TikTok care uzurpau identitatea unor organisme oficiale. AEP și Ministerul Afacerilor Interne au respins acuzațiile de inexactități în registrul electoral; Ministerul Apărării [a respins](#) afirmațiile privind desfășurarea de personal militar străin în uniforme ale Poliției Române; iar Ministerul Afacerilor Externe [a respins](#) acuzațiile de nereguli în cazul votului din străinătate, referindu-se la o încercare coordonată de a submina încrederea în procesul electoral.

¹²¹ Înainte de primul tur, dl Simion a fost susținut de Partidul Oamenilor Tineri (POT), iar dl Dan a fost susținut de cinci partide neparlamentare. Înainte de turul doi, dl Dan a primit susținere din partea USR, PNL și RMDSZ/UDMR. În plus, doi candidați din primul tur, Daniel Funeriu și Elena Lasconi, l-au susținut și ei.

¹²² La închiderea secțiilor în ziua scrutinului, dl. Simion s-a autoproclamat câștigător și pretinzând că are un avantaj considerabil. Mai târziu în acea seară, el a recunoscut înfrângerea și l-a felicitat pe Nicușor Dan pe rețelele de socializare, recunoscând voința poporului. Cu toate acestea, pe 20 mai, a [contestat](#) rezultatele alegerilor la CCR.

¹²³ Monitorizarea recomandărilor anterioare este evaluată de Misiunea de Observare a ODIHR după cum urmează: recomandarea 13 din raportul final al alegerilor parlamentare din 2020 este în mare parte implementată. Recomandările 8 și 13 din raportul final al alegerilor prezidențiale din 2019 și recomandările 3, 6 și 17 din raportul final al alegerilor parlamentare din 2020 au fost parțial puse în aplicare. A se vedea și [Baza de Date cu Recomandări Electorale](#) a ODIHR.

A. RECOMANDĂRI PRIORITARE

1. Autoritățile relevante ar trebui să ia măsuri suplimentare pentru a promova participarea politică a femeilor. Partidele politice ar trebui să identifice și să elimine barierele din calea implicării active a femeilor, inclusiv prin adoptarea unor măsuri interne, menite să îmbunătățească reprezentarea efectivă a femeilor în cadrul structurilor partidelor.
2. Pentru a spori claritatea juridică și a remedia lacunele și inconsecvențele existente în legislație, s-ar putea lua în considerare adoptarea unui cod electoral unificat aplicabil tuturor tipurilor de alegeri, elaborat printr-un proces incluziv, în consultare cu toate părțile interesate relevante. Legislația ar trebui să facă distincție în mod clar între procedurile electorale și procesele administrative generale și să introducă prevederi specifice alegerilor, inclusiv garanții de transparență și termene rapide.
3. Pentru a asigura coerență și certitudine juridică, orice modificare a legislației referitoare la alegeri, introdusă prin Ordonanțe de Urgență ale Guvernului (OUG) sau rezultată din hotărâri ale Curții Constituționale, ar trebui oficializată ulterior printr-un proces legislativ obișnuit în parlament, în urma consultării publice, în conformitate cu angajamentele OSCE. Utilizarea OUG-urilor ar trebui limitată la circumstanțe excepționale în care procedura parlamentară nu este fezabilă în timp util.
4. Pentru a spori transparența și încrederea în procesul electoral, ședințele organelor de administrare a alegerilor ar trebui să fie deschise observatorilor și mass-mediei. Toate documentele relevante legate de procesul electoral, inclusiv procesele-verbale ale ședințelor, ar trebui publicate în timp util și în mod consecvent.
5. Pentru a spori certitudinea juridică și a proteja dreptul de a candida la alegeri, ar trebui să se ia în considerare asigurarea faptului că eligibilitatea candidaților este evaluată mai degrabă pe baza unor criterii clare și obiective stabilite de lege, decât pe baza cerințelor stabilite prin hotărârile Curții Constituționale.
6. Instituțiile relevante ar trebui să revizuiască reglementările naționale și europene aplicabile pentru a se asigura că rețelele de socializare implementează măsuri eficiente pentru a preveni comportamentele neautentice coordonate și dezinformarea, protejând în același timp pe deplin spațiul pentru discursul politic online autentic. De asemenea, ar trebui luată în considerare alinierea cerințelor de raportare la nevoile de transparență în timpul alegerilor.
7. Pentru a promova aplicarea consecventă a regulilor campaniei, legislația ar trebui să definească domeniul de aplicare al activităților de campanie permise partidelor politice, inclusiv celor care susțin candidați pe care nu i-au nominalizat. Dispozițiile excesiv de restrictive sau ambigue privind campania și instrumentele acesteia ar trebui reanalizate pentru a asigura o participare politică semnificativă.
8. Legea ar trebui să asigure transparența deplină a cheltuielilor cu media ale partidelor politice, permițând publicului să identifice beneficiarul final. În cazul în care partidele politice utilizează companii intermediare pentru distribuirea fondurilor, contractele dintre aceste companii și entitățile media trebuie să se supună cerințelor de transparență.
9. Pentru a garanta o cale de atac eficientă și un proces echitabil, cadrul de soluționare a litigiilor electorale, în special pentru reclamațiile legate de conținutul online, ar trebui revizuit pentru a acorda suficient timp pentru pregătirea și soluționarea reclamațiilor, asigurând în același timp o procedură rapidă, în conformitate cu bunele practici internaționale.

B. ALTE RECOMANDĂRI

Administrația electorală

10. Pentru a spori eficiența și transparența administrării alegerilor, s-ar putea lua în considerare eficientizarea structurilor paralele ale Autorității Electorale Permanente (AEP) și ale birourilor electorale. Aceasta ar putea include explorarea alternativei de a înființa un organism de gestionare a alegerilor unificat, permanent și profesionist, responsabil de supravegherea tuturor aspectelor procesului electoral.
11. Având în vedere că birourile electorale includ și numiri politice, toți competitorii electorali ar trebui să aibă posibilitatea de a fi reprezentați în administrația electorală. Regulile care acordă prioritate partidelor parlamentare în nominalizarea membrilor birourilor electorale, indiferent dacă acestea au nominalizat sau nu un candidat, ar trebui reanalizate.

Înregistrarea alegătorilor

12. Pentru a asigura accesul egal la vot, autoritățile ar trebui să identifice și să elimine barierele administrative sau structurale care pot împiedica grupurile defavorizate social să obțină documente de identitate.
13. Procedurile de vot prin corespondență ar trebui să permită alegătorilor să depună buletinele de vot pentru al doilea tur cunoscând pe deplin candidații din al doilea tur, în termene care să garanteze că voturile lor sunt primite și numărate.

Înregistrarea Candidaților

14. Dacă colectarea semnăturilor de susținere este menținută ca o condiție obligatorie pentru înregistrarea candidaților, legea ar trebui să reglementeze în mod clar procesele de colectare și verificare a acestora pentru a asigura consecvență din partea administrației electorale și pentru a preveni utilizarea abuzivă de către competitori. De asemenea, ar trebui luată în considerare reducerea numărului de semnături necesare, în conformitate cu bunele practici internaționale.

Campania electorală

15. Cadrul juridic ar trebui să includă prevederi clare care să reglementeze campaniile electorale pentru al doilea tur al alegerilor prezidențiale, inclusiv perioada intermediară dintre ziua primului tur de scrutin și începerea campaniei oficiale pentru al doilea tur, sau, alternativ, întreaga perioadă ar trebui să se supună reglementărilor privind campania. Aceste prevederi ar trebui să reglementeze activitățile de campanie permise, acoperirea mediatică, cheltuielile aferente, precum și domeniul de aplicare și mecanismele de supraveghere.
16. Autoritățile statului ar trebui să asigure o supraveghere mai coordonată a campaniei online, inclusiv printr-o delimitare clară a responsabilităților instituționale și elaborarea de linii directoare cu privire la activitățile permise și interzise pentru competitori și public. Pentru a sprijini aceste eforturi, autoritățile ar trebui să ia în considerare înființarea unui organism permanent de coordonare pentru monitorizarea campaniilor online și combaterea dezinformării.
17. Pentru a asigura certitudinea juridică și a proteja dreptul de participare la treburile publice, legea ar trebui să distingă în mod clar activitățile actorilor politici de exprimarea individuală a opiniei politice. În cazul în care Biroul Electoral Central va continua să soluționeze plângerile legate de

campaniile electorale online, capacitatea sa ar trebui consolidată, iar mecanismele de protecție procedurală aferente ar trebui îmbunătățite.

Finanțarea campaniei

18. Pentru a spori transparența cheltuielilor de campanie și efectuarea acestora în mod responsabil, cadrul juridic și de reglementare ar trebui revizuit pentru a se asigura că acesta acoperă o perioadă mai mare, cum ar fi perioada de după anunțarea oficială a datei alegerilor sau începerea colectării semnăturilor, sau momentul în care competitorii depun documentele de înregistrare, precum și intervalul dintre rundele electorale.
19. Ar trebui să se ia în considerare reducerea plafoanelor atât pentru contribuțiile la campanie, cât și pentru cheltuieli, pentru a preveni cheltuielile excesive și a asigura condiții de concurență echitabilă între competitori.
20. Pentru a consolida supravegherea finanțării campaniilor electorale, legea ar trebui să definească în mod explicit competențele de audit ale Autorității Electorale Permanente, iar instituția ar trebui să primească personal și resurse adecvate pentru a-și îndeplini mandatul în aceste privințe. Autoritățile ar putea lua în considerare, de asemenea, introducerea unor instrumente digitale, cum ar fi o platformă electronică de raportare și un soft de verificare automată.
21. Pentru a consolida transparența și responsabilitatea în finanțarea campaniilor electorale, s-ar putea lua în considerare să li se ceară competitorilor să prezinte rapoarte detaliate și defalcate privind declarațiile financiare, împreună cu documentația justificativă, pe parcursul întregii perioade de campanie. Legislația ar trebui să impună în mod explicit publicarea regulată a acestor rapoarte. Sancțiunile impuse competitorilor și persoanelor fizice ar trebui făcute publice.

Mass-media

22. Consiliul Național al Audiovizualului ar trebui să fie obligat prin lege să efectueze o monitorizare sistematică și cantitativă a reflectării campaniei în mass-media audiovizuală și să fie dotat cu resursele umane și materiale necesare pentru a face acest lucru în mod eficient. Sancțiunile pentru nerespectarea de către radiodifuzori a obligațiilor privind timpul de antenă ar trebui să fie descurajante, proporționale cu gravitatea infracțiunii și impuse în timp util.
23. Pentru a proteja integritatea editorială, legea ar trebui să limiteze timpul de publicitate politică pe care orice partid sau candidat îl poate achiziționa, să impună ca un astfel de conținut să fie clar marcat și să stabilească mecanisme de protecție pentru a preveni conflictele de interese legate de participarea jurnaliștilor la publicitatea politică plătită.

Minorități naționale

24. S-ar putea lua în considerare îmbunătățirea campaniilor de educație electorală pentru a răspunde nevoilor specifice ale comunităților minoritare etnice și lingvistice. În conformitate cu bunele practici internaționale, informațiile și materialele legate de alegeri ar trebui puse la dispoziție în limbile minoritare în localitățile în care aceste limbi sunt utilizate în comunicarea oficială cu autoritățile locale.

Soluționarea litigiilor electorale

25. Pentru a spori transparența, soluționarea litigiilor electorale în fața autorităților și instanțelor electorale ar trebui să fie deschisă publicului și observatorilor, iar deciziile publicate ar trebui să

include o motivare suficientă și un rezumat al deliberărilor. Autoritatea Electorală Permanentă ar trebui să creeze și să mențină o bază de date centralizată a plângerilor și contestațiilor depuse la toate nivelurile administrației electorale.

Observarea alegerilor

26. Așa cum s-a recomandat anterior, drepturile și responsabilitățile observatorilor ar trebui să fie clar definite în lege. Observatorilor ar trebui să li se acorde acces neîngrădit la toate etapele procesului electoral.

Ziua scrutinului

27. Pentru a facilita participarea independentă a persoanelor cu diverse tipuri de dizabilități în ziua alegerilor, autoritățile ar trebui să se asigure că spațiile și amplasamentul secțiilor de votare sunt pe deplin accesibile și că există instrumente de asistență disponibile, pentru a facilita votul autonom.

ANEXA I: REZULTATELE ELECTORALE FINALE¹²⁴

Date privind înregistrarea alegătorilor		
	<i>Primul tur</i>	<i>Al doilea tur</i>
Numărul total al alegătorilor din registrul electoral	17.988.031	17.996.537
Numărul de alegători (registrul electoral pentru România)	7.287.714	8.414.011
Numărul de alegători (registrul electoral pentru diaspora)	1.016.350	1.016.327
Numărul de alegători înregistrați la votul în afara țării	2.235	448
Numărul de alegători înregistrați pentru votul prin corespondență	6.085	3.139

Rezultate alegeri: turul întâi		
Total votanți	9.571.899	53,21% din total votanți înregistrați
Votanți prin corespondență	4.114	0,04% din toate voturile
Votanți pe liste suplimentare	2.193.886	22,92% din toate voturile
Număr total voturi valabil exprimate	9.430.274	98,52% din toate voturile
Număr total voturi nule	141.388	1,48% din toate voturile
Numărul voturilor prin corespondență nule	222	5,39% din toate voturile prin corespondență
<i>Candidat</i>	<i>Nr de voturi</i>	<i>Procent</i>
George-Nicolae Simion (<i>Alianța pentru Unirea Românilor, AUR</i>)	3.862.761	40,96%
Nicușor Dan (<i>independent</i>)	1.979.767	20,99%
George-Crin-Laurențiu Antonescu (<i>Alianța Electorală România Înainte, A.RO</i>)	1.892.930	20,07%
Victor-Viorel Ponta (<i>independent</i>)	1.230.163	13,04%
Elena-Valerica Lasconi (<i>Uniunea Salvați România, USR</i>)	252.721	2,68%
Marcela-Lavinia Șandru (<i>Partidul Umanist Social Liberal, PUSL</i>)	60.682	0,64%
Petru-Daniel Funeriu (<i>independent</i>)	49.604	0,53%
Cristian-Vasile Terheș (<i>Partidul Național Conservator Român, PNCR</i>)	36.445	0,39%
Sebastian-Constantin Popescu (<i>Partidul Noua Românie, PNR</i>)	25.994	0,28%
John-Ion Banu-Muscel (<i>independent</i>)	22.020	0,23%
Silviu Predoiu (<i>Partidul Liga Acțiunii Naționale, PLAN</i>)	17.186	0,18%

Rezultatele alegerilor: turul doi		
Total votanți	11.641.999	64,69% din total votanți înregistrați

¹²⁴ Date conform rezultatelor finale publicate de BEC ([primul tur](#), [al doilea tur](#)).

Votați prin corespondență	3.142	0,03% din toate voturile
Votați pe liste suplimentare	3.129.748	26,88% din toate voturile
Număr total voturi valabil exprimate	11.507.695	98,85% din toate voturile
Număr total voturi nule	134.234	1,15% din toate voturile
Numărul voturilor prin corespondență nule	68	2,16% din toate voturile prin corespondență
<i>Candidat</i>	<i>Număr de voturi</i>	<i>Procent</i>
Nicușor Dan	6.168.642	53,60%
George-Nicolae Simion	5.339.053	46,40%

ANEXA II: LISTA OBSERVATORILOR DIN MISIUNEA INTERNAȚIONALĂ DE OBSERVARE A ALEGERILOR

ODIHR EOM Observatori pe termen lung

Homolová	Veronika	Cehia
Hjortlund	Birgit	Danemarca
Holmström	Anssi	Finlanda
Huuhtanen	Jari	Finlanda
Benz	Alexandre	Franța
d'Arenberg	Marie	Franța
Pellerin	Rémi	Franța
Williams	Bénédicte	Franța
Brand	Judith	Germania
Jung	Fabian	Germania
Grange	Michael	Irlanda
Baggiani	Gregorio	Italia
Malfitano	Donatella	Italia
Rio	Narve	Norvegia
Seim	Øyvind	Norvegia
Wessel	Nina	Norvegia
Hall	Robert	Suedia
Heyum	Nicolas	Suedia
Jacobsson	Ewa	Suedia
Nunez	Astrid	Suedia
Chappuis Jensen	Fairlie	Elveția
Speiser	Andreas	Elveția

ODIHR EOM Echipa principală

Murphy	Eoghan	Irlanda	Șeful Misiunii
Chaliadzinski	Aliaksandr	Belarus	
Benoist	Aliénor	Franța	
Tittel	Silke	Germania	
Belágyi	László	Ungaria	
Nagy	Marcell	Ungaria	
Torres	Eliane	Portugalia	
Grujić	Radivoje	Serbia	
Jovanović	Ružica	Serbia	
Juraqulov	Farrukh	Tadjikistan	
Lychkovakh	Oleksii	Ucraina	
Howell	Dominic	Regatul Unit	
Bowers	Kyle	Statele Unite ale Americii	

Adunarea Parlamentară a OSCE

Potůčková	Lucie	Cehia	Coordonator Special
Guliyev	Azay	Azerbaidjan	
Hadjiyianni	Kyriakos	Cipru	

Haráková

Kristýna

Cehia

Zoffili

Eugenio

Italia

Baker

Andreas

Danemarca

Koci

Freyja

Germania

DESPRE ODIHR

Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) este principala instituție a OSCE ce asistă statele participante „să asigure respectarea deplină a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, să respecte statul de drept, să promoveze principiile democrației și (...) să construiască, să consolideze și să protejeze instituțiile democratice, precum și să promoveze toleranța în societate“ (Documentul Summit-ului de la Helsinki, 1992). Acesta este mai este denumit și dimensiunea umană a OSCE.

ODIHR, cu sediul în Varșovia (Polonia) a fost creat ca Birou pentru Alegeri Libere la Summit-ul de la Paris din 1990 și a început activitatea în mai 1991. Un an mai târziu, numele Biroului a fost modificat pentru a reflecta un mandat extins pentru a include drepturile omului și democratizarea. În prezent, acesta are peste 150 de angajați.

ODIHR este agenția principală din Europa în domeniul observării alegerilor. În fiecare an, acesta coordonează și organizează trimiterea a mii de observatori pentru a evalua dacă alegerile în regiunea OSCE se desfășoară în conformitate cu angajamentele OSCE, cu alte obligații și standarde internaționale pentru alegeri democratice și cu legislația națională. Metodologia sa unică oferă o analiză aprofundată a întregului proces electoral. Prin intermediul proiectelor de asistență, ODIHR ajută statele participante să-și îmbunătățească cadrul electoral.

Activitățile de democratizare ale Biroului includ: statul de drept, sprijin legislativ, guvernarea democratică, migrația și libertatea de mișcare, și egalitatea între bărbați și femei. OSCE/ODIHR implementează anual o serie de programe de asistență, menite să dezvolte structuri democratice.

De asemenea, ODIHR asistă statele participante în îndeplinirea obligațiilor lor de a promova și a proteja **drepturile și libertățile fundamentale ale omului**, în conformitate cu angajamentele OSCE legate de dimensiunea umană. Acest lucru se realizează prin conlucrarea cu o varietate de parteneri pentru a promova colaborarea, a consolida capacitatea și a oferi expertiză în domenii tematice, inclusiv drepturile omului în lupta împotriva terorismului, consolidarea protecției drepturilor persoanelor traficate, educație și formare în domeniul drepturilor omului, monitorizare și raportare asupra drepturilor omului, precum și drepturile omului și securitatea în cazul femeilor.

În domeniul **toleranței** și **nediscriminării**, ODIHR susține statele participante în consolidarea răspunsului lor la infracțiunile motivate de ură și cazurile de rasism, xenofobie, antisemitism și alte forme de intoleranță. Activitățile ODIHR legate de toleranță și nediscriminare sunt axate pe următoarele domenii: legislație; instruirea organelor de aplicare a legii; monitorizarea, raportarea și urmărirea răspunsurilor la infracțiunile și incidentele motivate de ură; precum și activități educaționale pentru a promova toleranța, respectul și înțelegerea reciprocă

ODIHR oferă consultanță statelor participante cu privire la politicile lor în privința etniei rome și sinti. Aceasta promovează consolidarea capacităților și crearea de rețele în rândul comunităților rome și sinti și încurajează participarea reprezentanților romilor și sinti în organisme de elaborare a politicilor.

Toate activitățile ODIHR se desfășoară în strânsă coordonare și cooperare cu statele participante la OSCE, instituțiile OSCE și operațiunile din teren, precum și cu alte organizații internaționale.

Mai multe informații sunt disponibile pe pagina web a ODIHR (www.osce.org/odihr).